

Studieplan 2011/2012

Grunnskolelærerutdanning 5. - 10. trinn, campus

Studiepoeng: 240

Studiets varighet, omfang og nivå

Grunnskoleutdanningen er fireårig og gir tilsammen 240 studiepoeng (sp)

Innledning

Kunnskapsdepartementet har fastsatt nasjonale rammer for de nye grunnskolelærerutdanningene. Lærerutdanningsinstitusjonene er ansvarlige for å utvikle utdanningene i tråd med de nasjonale rammene. Hver grunnskolelærerutdanning skal ha en programplan som inneholder bestemmelser om faglig innhold, praksisopplæringen, organisering, arbeidsformer og vurderingsordninger.

Programplan for grunnskolelærerutdanningen for 5.-10. trinn ved Høgskolen i Hedmark bygger på følgende nasjonale grunnlagsdokumenter:

- Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanningen for 1.- 7. trinn og 5.-10. trinn
- Nasjonale retningslinjer for grunnskolelærerutdanningen 5.-10. trinn
- St.meld. nr. 11 (2008-2009) *Læreren – rollen og utdanningen*
- Lov om universiteter og høyskoler
- Læreplanverket for Kunnskapsløftet
- Forskrift til opplæringslova, kap 14 om krav til kompetanse for lærere
- Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning
- Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning

I det nasjonale samarbeidet om grunnskolelærerutdanningene er landet delt inn i regioner. Høgskolen i Hedmark og Høgskolen i Oslo samarbeider innenfor region Oslo Nord. Høgskolene har begge valgt en flerkulturell profil på utdanningene, samarbeider om fagtilbud og legger til rette for studentmobilitet.

Læringsutbytte

Høgskolen i Hedmark skal utdanne engasjerte og kvalifiserte lærere som er spesialiserte mot undervisning for 5.- 10. trinn og er etterspurte til lærerstillinger. Å være lærerutdannet fra Høgskolen i Hedmark skal være et sikkert kvalitetstegn.

Høgskolen i Hedmark

I grunnskolelærerutdanningen for 5. - 10. trinn legger høgskolen særlig vekt på

- at alle fagene er profesjonsrettede lærerutdanningsfag som er forskningsbaserte og forankret i et forskningsaktivt miljø
- et nært samspill med praksisfeltet og et tydelig profesjonsperspektiv
- et flerkulturelt perspektiv på undervisning og læring
- grunnleggende ferdigheter, språk og læring
- etisk bevissthet og kritisk refleksjon

I tråd med høgskolens strategiske plan legges det også vekt på å utvikle studentenes endrings- og utviklingskompetanse.

Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanningene har fastsatt læringsutbytte for utdanningen for 5.- 10.trinn. Studentene skal i løpet av utdanningen tilegne seg kunnskapene, ferdighetene og den generelle kompetansen som er beskrevet i læringsutbytteformuleringene.

Kunnskap

Kandidaten

- har solide faglige og fagdidaktiske kunnskaper i fagene som inngår i utdanningen og kunnskap om fagene som skolefag og forskningsfag
- har kunnskap om arbeid med videreutvikling av elevenes grunnleggende ferdigheter i å uttrykke seg muntlig, lese, uttrykke seg skriftlig, regne og bruke digitale verktøy i og på tvers av fag
- har kunnskap om det helhetlige opplæringsløpet, med vekt på overgangen fra barnetrinn til ungdomstrinn og ungdomstrinn til videregående opplæring
- har kunnskap om skolens og lærerprofesjonens egenart, historie, utvikling og plass i samfunnet
- har kunnskap om lovgrunnlag, herunder skolens formål, verdigrunnlag, læreplaner og elevers ulike rettigheter
- har kunnskap om læreplanarbeid og om skolen som organisasjon
- har kunnskap om barns og unges læring, utvikling og danning i ulike sosiale, flerkulturelle og flerspråklige kontekster
- har kunnskap om klasseledelse og klassemiljø og om utvikling av gode relasjoner til og mellom elever
- har kunnskap om viktigheten av og forutsetninger for god kommunikasjon og godt samarbeid mellom skole og hjem
- har kunnskap om et bredt repertoar av arbeidsmåter, læringsressurser og læringsarenaer og om sammenhengen mellom mål, innhold, arbeidsmåter, vurdering og de enkelte elevenes forutsetninger

- har kunnskap om barns og unges oppvekstmiljø, likestilling og identitetsarbeid
- har kunnskap om barn i vanskelige situasjoner og om barns rettigheter i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv
- har kunnskap om nasjonalt og internasjonalt forsknings- og utviklingsarbeid med relevans for lærerprofesjonen

Ferdigheter

Kandidaten

- kan tilrettelegge for progresjon i opplæringen av de grunnleggende ferdighetene tilpasset elever på 5.–10. trinn
- kan selvstendig og i samarbeid med andre planlegge, gjennomføre og reflektere over undervisning i og på tvers av fag, med utgangspunkt i forsknings- og erfaringsbasert kunnskap
- kan tilrettelegge for og lede gode og kreative læringsmiljøer
- kan tilrettelegge for estetisk utfoldelse, opplevelse og erkjennelse
- kan tilpasse opplæringen til elevers ulike evner og anlegg, interesser og sosiokulturelle bakgrunn, motivere
- kan vurdere og dokumentere elevers læring og utvikling i forhold til opplæringens mål, gi læringsfremmende tilbakemeldinger og bidra til at elever kan vurdere egen læring
- forstår de samfunnsmessige perspektivene knyttet til teknologi- og medieutviklingen (trygg bruk, personvern, ytringsfrihet) og kan bidra til at barn og unge utvikler et reflektert forhold til digitale arenaer
- kan kritisk reflektere over egen og skolens praksis i arbeidet med videreutvikling av lærerrollen og profesjonsetiske spørsmål
- mestrer norsk muntlig, norsk skriftlig både bokmål og nynorsk, og kan bruke språket på en kvalifisert måte i profesjonssammenheng
- kan vurdere og bruke relevante forskningsresultater og selv gjennomføre systematisk utviklingsarbeid
- kan i samarbeid med foresatte og faglige instanser identifisere behov hos elevene og iverksette nødvendige tiltak
- kan legge til rette for utvikling av kompetanse i entreprenørskap og for at lokalt arbeids-, samfunns- og kulturliv involveres i opplæringen
- har god forståelse for globale spørsmål og bærekraftig utvikling

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan bidra til profesjonelt lærerfelleskap med tanke på videreutvikling av god praksis og yrkesetisk plattform
- kan stimulere til demokratiforståelse, demokratisk deltakelse og evne til kritisk refleksjon tilpasset aktuelle klassetrinn
- kan bidra til å styrke internasjonale og flerkulturelle dimensjoner ved skolens arbeid og bidra til forståelse for samenes status som urfolk
- kan identifisere egne lærings- og kompetansebehov i tilknytning til læreryrket

innehar en endrings- og utviklingskompetanse som grunnlag for å møte framtidens skole

Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanningene har fastsatt læringsutbytte for utdanningen for 5.- 10.trinn. Studentene skal i løpet av utdanningen tilegne seg kunnskapene, ferdighetene og den generelle kompetansen som er beskrevet i læringsutbytteformuleringene.

Målgruppe

Alle som ønsker å kvalifisere seg for lærerstilling på 5.-10. trinn

Opptakskrav

Generell studiekompetanse eller realkompetanse på tilsvarende nivå.

Undervisnings- og læringsformer

Se programplanen

Vurderingsformer

Vurderingsform er beskrevet under hvert emne

Internasjonalisering

Det vil bli lagt til rette for internasjonalt semester i vårsemesteret i tredje - eller fjerde studieår. Høgskolen har avtaler med en rekke lærerutdanningsinstitusjoner i andre land, og det vil være muligheter for studenter å søke om å ta deler av studiet ved institusjoner som høgskolen har avtaler med. Høgskolen vil i samarbeid med samarbeidende institusjoner i utlandet, utarbeide ulike studietilbud for studenter som velger bestemte studiefagskombinasjoner i sitt fjerde studieår, og for studenter i tredje studieår som ønsker å skrive sin bacheloroppgave i tilknytning til bestemte fag.

Studenter som søker om å ha et internasjonalt semester som en del av sin grunnskolelærerutdanning, må i løpet av studiet ha fulgt normal studieprogresjon og ha bestått tidligere eksamener og praksis.

Internasjonaliseringen vil også synliggjøres ved at deler av pensum i utdanningen vil omfatte faglitteratur på engelsk.

I høgskolens internasjonale arbeid legges det også til rette for at internasjonale grads- og utvekslingsstudenter tas opp på høgskolens studieprogram. Avdelingen på Hamar har blant annet norskkurs for internasjonale studenter, og årsstudium i norsk språk og kultur for internasjonale studenter. Det vil bli arbeidet med hvordan dette og andre internasjonale studietilbud kan bidra til internasjonalisering hjemme tilknyttet grunnskolelærerutdanningene.

Studiets innhold, oppbygging og organisering

Se programplanen og planen for praksisopplæring

Emnetabell

Emner

Studiepoeng År 1 År 2 År 3 År 4

- [Norsk: Emne 1 - Ungdommers tekstkulturer](#)

15 studiepoeng

- [Matematikk: Emne 2](#)

30 studiepoeng

- [Norsk: Emne 2 - Lesing og skriving](#)

15 studiepoeng

- [Pedagogikk og elevkunnskap 1](#)

15 studiepoeng

- [Matematikk: Emne 1](#)

15 studiepoeng

- [Norsk: Emne 3 - Språklig fordypning](#)

15 studiepoeng

- [Matematikk: Emne 3](#)

15 studiepoeng

- [Pedagogikk og elevkunnskap 2](#)

15 studiepoeng

- [Norsk: Emne 4 - Fordypning i fiksjon](#)
15 studiepoeng
- [RLE 1, emne 1: Religion, livssyn og fagdidaktikk](#)
15 studiepoeng
- [RLE 1, emne 2: Religion, filosofi og etikk](#)
15 studiepoeng
- [Pedagogikk og elevkunnskap 3](#)
15 studiepoeng
- [RLE 2, emne 3: Modernitet, konfesjonskunnskap og religionsdidaktikk](#)
15 studiepoeng
- [Pedagogikk og elevkunnskap 4](#)
15 studiepoeng
- [RLE 2, emne 4: Religion, samfunn og estetikk](#)
15 studiepoeng
- [Engelsk 2, emne 3: Å være engelsklærer](#)
15 studiepoeng
- [Engelsk 1, emne 2: Litteratur og kultur](#)
15 studiepoeng
- [Engelsk 1, emne 1: Engelsk språk og språkbruk](#)
15 studiepoeng
- [Naturfag 1, emne 2: Biologi-, fysikk- og kjemiundervisning på ungdomsskolen](#)
15 studiepoeng
- [Naturfag 1, emne 1: Introduksjon til naturfaget](#)
15 studiepoeng

Høgskolen i **Hedmark**

Emneoversikt

2NK5101-1 Norsk: Emne 1 - Ungdommers tekstkulturer

Emnekode: 2NK5101-1

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

I tråd med fagets rammeplan omtales læringsutbyttet som kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse, men det er det samlede norskfaget på fire moduler som gir det læringsutbyttet rammeplanen omtaler. I den enkelte modul finner man et utvalg av de læringsmål rammeplanen fastsetter. I tillegg kommer enkelte læringsmål knyttet til fagets profilering og innretning ved Høgskolen i Hedmark. Disse er kursivert.

Kunnskaper

Studenten

- *har kunnskap om hva barn og unge fra 5.-10. trinn leser og verdsetter av skjønnlitteratur og saktekst i skolen og på fritiden*
- *har kunnskap om barn og unges bruk av nettets ulike ressurser*
- har innsikt i språkutvikling hos barn og unge som allerede har tilegnet seg grunnleggende lese- og skriveferdigheter
- kjenner til sentrale og relevante litteraturteoretiske og litteraturdidaktiske begreper og perspektiver
- *har kunnskaper om hvordan elever på 5.-10. trinn skriver – i noen utvalgte sjangre*
- har kunnskap om hva som skjer når en tekst overføres fra ett medium til et annet
- har god kunnskap om relevante teorier innen muntlig opplæring

Ferdigheter

Studenten

- kan legge til rette for at elever får lese et bredt utvalg litteratur, også saktekster i tradisjonelle og moderne medier, at de utvikler lese lyst og gode lesestrategier og blir stimulerte til videre lesning

Høgskolen i Hedmark

- kan bruke varierte estetiske arbeidsmåter for økt litteraturforståelse og glede hos elevene
- kan stimulere elevenes estetiske sans
- kan ta i bruk ulike digitale verktøy i undervisningen og skape og vurdere digitale, sammensatte tekster
- kan lese, analysere, tolke og vurdere sammensatte tekster, se dem i et historisk perspektiv og sette de inn i en større kulturell og offentlig sammenheng

Generell kompetanse

Studenten

- kan tilrettelegge for at arbeidet med språk og litteratur kan styrke elevenes identitet

og oppfordre dem til aktiv deltakelse i det offentlige livet

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere norskundervisning på ulike trinn fra 5.-10. trinn og begrunne faglige valg
- kan ta i bruk faglige kunnskaper til kritisk og konstruktiv refleksjon
- er en sikker muntlig språkbruker og stø i skriftlig bokmål og nynorsk

Innhold

- Et utvalg nyere skjønnlitteratur for mellomtrinnslesere, ungdom og unge voksne. I dette utvalget inngår flere sjangere – både fra den litterære tradisjonen og fra populær-kulturen
- Et utvalg film og PC-spill

- Et utvalg elevtekster

- Et teoripensum

Organisering og arbeidsformer

Undervisninga består av forelesninger i storgruppe og mer studentaktive arbeidsformer i grupper. IKT-baserte studiestøttesystem Fronter brukes gjennom hele studiet. Modulen har obligatoriske arbeidskrav, som studentene må ha bestått for å gå opp til eksamen. Studentene får veiledning, individuelt eller i gruppe, på disse arbeidskravene.

Studentene skal også utføre praksisoppgaver i henhold til semesterplanen, delta på alle seminardagene på høgskolen i praksisperioden, og forberede og delta i trepartsamtaler på profesjonsseminaret etter praksisperiodene.

Praksis

Faget norsk og praksisopplæringen vil ha en betydelig og gjensidig påvirkning på hverandre.

Høgskolen i Hedmark

Fagdidaktiske fokusområder fra undervisningen vil prege arbeidet i praksisopplæringen. På samme måte vil erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon i norskfaget.

Det vil bli gitt praksisoppgaver i tilknytning til fokusområdene for praksisopplæringen. Mer informasjon blir gitt i semesterplanene. Plan for praksisopplæringen beskriver innholdet i praksisperioden mer detaljert.

Fokusområder for praksisperioden i høstsemesteret første studieår:

Overordnet tema: Den gode lærer og klasseleder

Generelle skolefaglige fokuspunkter: Arbeidsmåter og læremidler

Fagdidaktiske fokuspunkter: Planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

•Delta på en faglig kvalifisert måte i én nettdiskusjon om et avgrenset emne. • Skrive en omtale av en tekst for mellomtrinns- eller ungdomsskoleelever og begrunne hvorfor den bør eller ikke bør brukes i skolens norskundervisning. Stoffet skal legges fram muntlig for medstudenter og faglærere. •Lage en framføring av en poetisk tekst på PC-en og vise den for medstudenter og faglærere. •Obligatorisk fremmøte til undervisning i henhold til semesterplanene. Studenten er ansvarlig for at tilstedeværelse registreres.

Vurderingsordning

Individuell skriftlig eksamen på fem timer. Besvarelsen skal være på bokmål. Eksamen vurderes med gradert bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter. Teller 25 % av endelig karakter i faget.

Ordlister er eneste tillatte hjelpemiddel på eksamen.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2MA5101-2 Matematikk: Emne 2

Emnekode: 2MA5101-2

Studiepoeng: 30

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har inngående undervisningskunnskap i matematikken elevene arbeider med på trinn 5-10, særlig tallforståelse og regning, geometri og måling, overgangen fra aritmetikk til algebra, algebra og funksjoner
- har kunnskap om språkets rolle for læring av matematikk
- har kunnskap om vanlige interaksjonsmønstre og kommunikasjon knyttet til matematikkundervisning
- har kunnskap om den betydningen semiotiske representasjonsformer har i matematikk, og hvilke utfordringer som er knyttet til overganger mellom representasjonsformer
- har undervisningskunnskap om betydningen av regning som grunnleggende ferdighet i alle skolefag
- har kunnskap om å uttrykke seg muntlig, lese, uttrykke seg skriftlig og kunne bruke digitale verktøy i matematikkfaget
- har kunnskap om matematikkfagets innhold på de ulike trinnene i grunnskolen og i videregående skole, og om overgangene mellom trinnene i grunnskolen og ungdomstrinn/videregående skole
- har kunnskap om ulike teorier for læring, og om sammenheng mellom læringssyn og fag- og kunnskapssyn
- har kunnskap om et bredt metoderepertoar for undervisning i matematikk
- har innsikt i og erfaring med bruk av ulike læremidler, både digitale og andre, og muligheter og begrensninger ved slike læremidler
- har kunnskap om matematikkens historiske utvikling, spesielt utviklingen av funksjons- og sannsynlighetsbegrepet
- har kunnskap om matematikkdidaktisk forskning med relevans for utvikling av undervisningskunnskap i matematikk og elevers læring på barne- og ungdomstrinnet
- har undervisningskunnskap knyttet til ulike matematiske bevis- og argumentasjonsformer, og erfaring med matematiske teoribygninger innen for eksempel geometri, trigonometri, algebra, kombinatorikk og sannsynlighetsteori
- har god kunnskap i matematisk analyse, inkludert derivasjon, integrasjon, differensialligninger

og enkle matematiske modeller, og kan relatere disse begrepene til det matematikkfaglige innholdet i trinn 5-10

- har kunnskap om den matematiske oppdagelsesprosessen: eksperimentering, hypotesedannelse, begrunnelse og falsifisering, generalisering, og om hvordan legge til rette slik at elever kan ta del i denne
- har kjennskap til kvantitative og kvalitative metoder som er relevante i matematikkdiraktisk forskning

Ferdigheter

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere matematikkundervisning for alle elever på trinn 5-10, med fokus på variasjon og elevaktivitet, forankret i forskning, teori og praksis
- har gode praktiske ferdigheter i muntlig og skriftlig kommunikasjon i matematikkfaget, og kompetanse til å fremme slike ferdigheter hos elevene
- kan bruke arbeidsmåter som fremmer elevenes undring, kreativitet og evne til å arbeide systematisk med utforskende aktiviteter, begrunnelser, argumenter og bevis
- kan bruke og vurdere kartleggingsprøver og ulike observasjons- og vurderingsmåter, for å tilpasse opplæringen til elevenes ulike behov

- kan vurdere elevenes måloppnåelse med og uten karakterer, og begrunne vurderingene
- kan kommunisere med elever, enkeltvis og i ulike gruppesammensetninger, lytte til, vurdere og gjøre bruk av elevers innspill, og institusjonalisere kunnskap
- kan analysere og vurdere elevers tenkemåter, argumentasjon og løsningsmetoder fra ulike perspektiver på kunnskap og læring
- kan forebygge og oppdage matematikkvansker og tilrettelegge for mestring hos elever med ulike typer matematikkvansker
- kan formidle spesialkunnskap innen et utvalgt matematikkdiraktisk og/eller matematikkfaglig emne relevant for trinn 5-10
- kan bruke kvantitative og kvalitative forskningsmetoder til å gjennomføre matematikkdiraktiske undersøkelser
- kan arbeide teoriforankret og systematisk med kartlegging av matematikkvansker og opplæring tilpasset elever som har matematikkvansker, for eksempel gjennom strategiopplæring
- kan bidra i lokalt læreplanarbeid
- kan vurdere elevenes læring i faget som grunnlag for tilrettelegging av undervisning og tilpasset opplæring
- kan bruke varierte undervisningsformer forankret i teori og egen erfaring, herunder valg, vurdering og utforming av oppgaver og aktiviteter

Generell kompetanse

Studenten

- har forståelse for matematikkfagets betydning som allmenndannende fag og dets samspill med kultur, filosofi og samfunnsutvikling
- har innsikt i matematikkfagets rolle innenfor andre fag og i samfunnet for øvrig
- har innsikt i matematikkfagets betydning for deltakelse i et demokratisk samfunn
- kan initiere og lede lokalt utviklingsarbeid knyttet til matematikkundervisning
- kan delta og bidra i FoU-prosjekter og andre samarbeidsprosjekter med tanke på å forbedre matematikkfagets praksis

Innhold

Temaer fra ulike kulepunkter vil integreres i samme undervisningssekvens der det er naturlig. Et avgjørende poeng er at studentene kan se helhet og sammenheng i faget.

- Statistikk, sannsynlighet, kombinatorikk og forskningsmetodeEn matematikklærers nødvendige modne forståelse av statistikk, sannsynlighetsregning og kombinatorikk i grunnskolematematikken
- Læring og undervisning av statistikk og sannsynlighet i grunnskolen
- Sannsynlighetsbegrepets historie
- Statistikk og sannsynlighetsregning utover grunnskolens pensum som grunnlag for kvantitativ forskningsmetode
- Algebra og funksjonerEn matematikklærers nødvendige modne forståelse av funksjoner i grunnskolematematikken
- Læring og undervisning av funksjoner i grunnskolen
- Funksjonsbegrepet og dets historie
- Algebra utover grunnskolens pensum for å gi faglig overblikk og se linjer til videregående skolens matematikk
- Matematiske modeller
- Funksjoner knyttet til vekst og periodisitet som faglig overbygning til funksjoner og algebra i grunnskolen

- Elev- og lærerferdigheter i matematikkPedagogisk programvare i matematikk
- Arbeidsformer, klasseledelse og motivasjon
- Kommunikasjon i matematikkfaget
- Ferdigheten å regne i andre fag
- Lokalt læreplanarbeid
- Matematikken på de ulike trinn i grunnskolen og videregående skole
- Overgangen barnetrinn/ungdomstrinn og ungdomstrinn/videregående skole

- Forskning og teoretiske perspektiverSammenhenger og forskjeller mellom hverdagspråk og matematisk språk
- Representasjoner – samme matematiske ideer uttrykt på ulikt vis
- Forholdet mellom matematikk og virkelighet
- Matematikkens betydning for deltagelse i et demokratisk samfunn

- Nasjonale og internasjonale undersøkelser
- Kvalitativ og kvantitativ forskningsmetode

Organisering og arbeidsformer

Se under emnebeskrivelse 1

Praksis

Matematikk og praksisopplæringen i grunnskolelærerutdanningen 5.-10. trinn vil ha en betydelig og gjensidig påvirkning på hverandre de to første studieår. Fagdidaktiske fokusområder fra undervisningen ved høgskolen vil prege arbeidet i praksisopplæringen. På samme måte vil erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon i matematikk. Det er avgjørende viktig at studentene ser helhet og samsvar mellom pedagogikkfaget, undervisningsfagene og praksisopplæringen.

Det vil bli gitt praksisoppgaver i tilknytning til fokusområdene for praksis. Mer informasjon blir gitt i semesterplanene. Plan for praksisopplæringen beskriver innholdet i praksisperioden mer detaljert.

Fokusområder for praksisperioden i vårsemesteret første studieår:

Overordnet tema: Grunnleggende ferdigheter som grunnlag for læring

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Lokalt læreplanarbeid, skolens planer for arbeidet med å utvikle de grunnleggende ferdighetene hos elevene

Fagdidaktiske fokuspunkter: De grunnleggende ferdighetene i eget studiefag

Digital ferdighet i matematikk

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Fem obligatoriske innleveringsoppgaver, hvorav minst tre vil være gruppeoppgaver. •En av de fem er relatert til praksis første semester. •En av de fem er knyttet til matematikdidaktisk forskning er relatert til praksis andre semester. Obligatoriske seminarer, kurs, ekskursjoner og utedager som blir presisert i semesterplanene: •Deltakelse på kurs i bruk av digitale verktøy som for eksempel regneark, dynamisk geometriprogram og digital tavle. • Deltakelse på seminarer med faglig eller fagdidaktisk innhold der studentene legger fram sitt arbeide om et bestemt emne til diskusjon. •Deltakelse på ekskursjoner med faglig eller fagdidaktisk innhold. •Deltakelse på tverrfaglige seminarer og utedager. •Obligatorisk fremmøte til undervisning i henhold til semesterplanen i emnet. Studenten er ansvarlig for at tilstedeværelse registreres.

Vurderingsordning

En individuell skriftlig seks timers eksamen som vurderes med gradert bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter. Teller 50 % av endelig karakter i faget.

Tillatte hjelpemidler til eksamen:

- Gjeldende læreplan for grunnskolen

- 8 A4-sider med håndskrevne notater
- Lommeregner av valgfri type
- PC

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2NK5101-2 Norsk: Emne 2 - Lesing og skriving

Emnekode: 2NK5101-2

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

I tråd med fagets rammeplan omtales læringsutbyttet som kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse, men det er det samlede norskfaget på fire moduler som gir det læringsutbyttet som rammeplanen omtaler. I det enkelte emnet finner man et utvalg av læringsutbyttet rammeplanen fastsetter.

Kunnskaper

Studenten

- har bred kunnskap om relevante teorier om lesing, skriving og lese- og skriveopplæring
- har kunnskap om de ulike funksjonene lesing og skriving kan ha for elevenes utvikling og læring
- har bred kunnskap om lese- og skrivestrategier
- har utvidet innsikt i hvordan elever på ungdomstrinnet kan videreutvikle skriveferdighetene sine, både elever med norsk som førstespråk og norsk som andre- språk
- har omfattende kunnskap om hva som kjennetegner muntlige, skriftlige og sammensatte tekster, fiksjonstekster og sakprosaetekster i ulike sjangre, og tekster fra eldre og nyere medier

Ferdigheter

Studenten

- kan vurdere og bruke relevante undervisningsmetoder i lese- og skriveopplæring og skriftforming fra 5. til 10. trinn, både for elever med norsk som førstespråk og andre-språk, og for elever som skriver på bokmål og elever som skriver på nynorsk
- kan legge til rette for at elevene får skrive sakpregede tekster og fiksjonstekster av ulikt slag
- kan rettlede elever i ulike former for muntlig og skriftlig argumentasjon

Høgskolen i Hedmark

- kan bruke språk- og tekstkunnskap i arbeid med analyse, respons og vurdering av muntlige og skriftlige elevtekster for å fremme læring
- kan sette i gang, rettlede og vurdere muntlig, skriftlig og sammensatt tekstproduksjon hos elever på ungdomstrinnet og grunnleggende karakterene en setter
- kan kartlegge og vurdere lese- og skriveferdigheter, sette i verk relevante tiltak for tilpasset opplæring og oppdage lese- og skrivevansker

Generell kompetanse

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere norskundervisning på ulike trinn fra 5. til 10. trinn og begrunne faglige valg
- kan ta i bruk faglige kunnskaper til kritisk og konstruktiv refleksjon
- er en sikker muntlig språkbruker og stø i bokmål og nynorsk

Innhold

Innholdet i emnet skal gi kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse i tråd med målformuleringene. Ulike teksttyper blir presentert, for eksempel et tekstutvalg hentet fra læreverket i norsk for mellom- og ungdomstrinn, sakprosa-tekster av flere slag, et kompendium med tekster produsert av elever og et lite utvalg skjønnlitteratur.

Organisering og arbeidsformer

Undervisninga varer fra midten av november til slutten av februar, og består av forelesninger i storgruppe og mer studentaktive arbeidsformer i grupper. IKT-baserte studiestøttesystemet Fronter brukes gjennom hele studiet. Inkludert i emnet er det også et introduksjonskurs i fagskriving og et kurs i nynorsk praktisk språkbruk. På nyåret arrangeres et obligatorisk seminar med tema grunnleggende ferdigheter i lesing og skriving.

Emnet har arbeidskrav, som studentene må ha godkjent for å gå opp til eksamen.

Studentene får veiledning, individuelt eller i gruppe, på disse arbeidskravene.

Studentene skal også utføre praksisoppgaver i henhold til semesterplanen, delta på alle seminardagene på høgskolen i praksisperioden, og forberede og delta i trepartsamtaler på profesjonsseminaret etter praksisperiodene.

Praksis

Faget norsk og praksisopplæringen vil ha en betydelig og gjensidig påvirkning på hverandre. Fagdidaktisk fokusområder fra undervisningen ved høgskolen vil prege arbeidet i praksisopplæringen.

Høgskolen i Hedmark

På samme måte vil erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon i norskfaget i et profesjonsseminar. Deltakelse på slike profesjonsseminar er obligatorisk.

Det vil bli gitt praksisoppgaver i tilknytning til fokusområdene for praksisopplæringen. Mer informasjon blir gitt i semesterplanene. Plan for praksisopplæringen beskriver innholdet i praksisperioden mer detaljert.

Fokusområder for praksisperioden i høstsemesteret første studieår:

Overordnet tema: Den gode lærer og klasseleder

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Arbeidsmåter og læremidler

Fagdidaktiske fokuspunkter: Planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning

Fokusområder for praksisperioden i vårsemesteret første studieår:

Overordnet tema: Grunnleggende ferdigheter som grunnlag for læring

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Lokalt læreplanarbeid, skolens planer for arbeidet med å utvikle de grunnleggende ferdighetene hos elevene

Fagdidaktiske fokuspunkter: De grunnleggende ferdighetene i norsk

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

• Skrive to fagtekster, en på hver målform, der den ene er en elevtekstanalyse. • Utforme et totimers undervisningsopplegg for ungdomsskolen med stoff fra emne 2. Et utvalg av oppleggene vil bli drøftet i et felles seminar. • Kurs i nynorsk praktisk språkbruk. • Delta på et tverrfaglig seminar om lesing og skriving.

Vurderingsordning

Eksamensarbeidet består av en innleveringsmappe bestående av de to fagtekstene en har levert som obligatoriske arbeidskrav, og et refleksjonsnotat knyttet til arbeidet med disse to fagtekstene. Eksamensmappen teller 25 % av endelig karakter i faget, og vurderes med graderte karakterer fra A – F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2PEL5101-1 Pedagogikk og elevkunnskap 1

Emnekode: 2PEL5101-1

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om klasseledelse og varierte arbeidsmåter og vurderingsformer i skolen
- har kunnskap om læring og læreprosesser og utfordringer i læringsarbeidet for ulike

grupper av elever

- har kunnskap om de grunnleggende ferdighetene som basis for læring og hvordan disse kan utvikles
- har kunnskap om bruk av digitale verktøy
- har kunnskap om sammenhenger mellom lærerens ledelse av læringsarbeid, utvikling av et godt læringsmiljø og et inkluderende læringsfellesskap
- har kunnskap om innholdet i og begrunnelsene for de sentrale styringsdokumentene som regulerer skolens virksomhet og om utfordringer som ligger i realiseringen av intensjonene i dem
- har kunnskap om grunnleggende profesjonsetiske prinsipper og dilemmaer som regulerer undervisning og læring i skolen
- har kunnskap om systematisk observasjon av elevenes læringsarbeid

Ferdigheter

Studenten

- kan planlegge, lede, variere og vurdere læringsarbeid
- kan legge til rette for progresjon i elevenes læring og utvikling av grunnleggende ferdigheter
- kan forklare relasjoner mellom faglig innhold, arbeidsmåter og vurdering
- kan legge til rette for læring og vurdering for læring i elevfellesskapet
- kan vurdere ulike læremidler og reflektere over didaktiske muligheter med bruk av IKT
- kan gjennomføre læreplananalyse med vekt på de grunnleggende ferdighetene.

Generell kompetanse

Studenten

- kan vurdere, veilede og gi omsorg til den enkelte elev
- kan legge til rette for gjensidig ansvar og utholdenhet i læringsarbeidet
- kan forstå sammenhenger mellom relevant forskning og muligheter i pedagogisk praksis

Innhold

- Læringsmiljø

- Klasseledelse
- Kontaktlæreren
- Relasjoner mellom lærer-elev
- Eleven som aktør
- Gruppeprosesser og kommunikasjon
- Veiledning

- Generell didaktikk

- Grunnleggende didaktiske begreper:
Mål, innhold, arbeidsmåter og vurdering
- Sammenhengen mellom didaktiske begreper
- Innføring og bevisstgjøring i observasjon og observasjonsverktøy
- Bruk av digitale verktøy

- Læring og utvikling

- Læringsteori
- Motivasjon
- Utvikling av grunnleggende ferdigheter

- Læreplanarbeid

- Læringsplanen som styringsinstrument

- Realisering av mål og intensjoner

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen består av tre hovedelementer: individuelt arbeid, arbeid i mindre grupper/basisgrupper og lærerledet undervisning, som skjer hovedsaklig i form av forelesninger og seminarer. Arbeidsmåtene skal fremme evnen til analyse, drøfting og refleksjon. Noe nettbasert undervisning vil kunne forekomme.

For at studentene skal få trening i arbeidsmåter som de vil trenge i læreryrket, vil det bli lagt vekt på aktiviteter som krever ferdigheter i å formidle, kommunisere, samarbeide, lede, samt veilede og vurdere medstudenter.

Studiet inneholder obligatoriske arbeidskrav og frammøte som er nærmere beskrevet i semesterplanene.

Studentene bør være oppmerksomme på at ikke alle fagets emner kan behandles i forelesninger eller seminarer. Det er studentenes ansvar å tilegne seg pensum.

Studiet inneholder praksis og studentene skal utføre praksisoppgaver i henhold til semesterplanen, delta på alle seminardagene på høgskolen i praksisperioden, og forberede og delta i trepartsamtaler på profesjonsseminaret etter praksisperioden.

Semesterplaner

Det blir ved oppstart av hvert semester delt ut en semesterplan med beskrivelse av undervisningen det aktuelle semesteret. Her vil det komme en detaljert oversikt over organisering, aktuelt pensum og innleveringsoppgaver.

Praksis

Pedagogikk og elevkunnskap og praksisopplæringen i grunnskolelærerutdanningen vil ha en betydelig og gjensidig påvirkning på hverandre. Fagdidaktiske fokusområder fra undervisningen ved høgskolen vil prege arbeidet i praksisopplæringen. På samme måte vil erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon i pedagogikk og elevkunnskap. Det er viktig at studentene ser helhet og samsvar mellom pedagogikkfaget, undervisningsfagene ved Høgskolen og praksisopplæringen.

Høgskolen i Hedmark

Det vil bli gitt praksisoppgaver i tilknytning til fokusområdene for praksisopplæringen. Mer informasjon blir gitt i semesterplanene. Plan for praksisopplæringen beskriver innholdet i praksisperioden mer detaljert.

Fokusområder for praksisperioden i høstsemesteret første studieår:

Overordnet tema: Den gode lærer og klasseleder

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Arbeidsmåter og læremidler

Fagdidaktiske fokuspunkter: Planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning

Fokusområder for praksisperioden i vårsemesteret første studieår:

Overordnet tema: Grunnleggende ferdigheter som grunnlag for læring

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Lokalt læreplanarbeid, skolens planer for arbeidet med å utvikle de grunnleggende ferdighetene hos elevene

Fagdidaktiske fokuspunkter: De grunnleggende ferdighetene i eget studiefag (norsk/matematikk)

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

-Gruppearbeid: Innlevering av et observasjonsnotat fra observasjonspraksisen relatert til læreren som klassens leder eller lærerens tilrettelegging av fag.-Innlevering av en skriftlig oppgave knyttet til praksisperiodene. -Et skriftlig arbeid knyttet til eksempler fra teori og praksis.-Deltakelse på tverrfaglige seminarer i henhold til semesterplanene. -Obligatorisk fremmøte til undervisning i henhold til semesterplanene. Studenten er ansvarlig for at tilstedeværelse registreres.

Vurderingsordning

En 4 timers skriftlig eksamen som vurderes med gradert bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter. Teller 25 % av endelig karakter i faget. Eksamen skal ha fokus på lærerens tilrettelegging for elevens læring og utvikling.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2MA5101-1 Matematikk: Emne 1

Emnekode: 2MA5101-1

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har inngående undervisningskunnskap i matematikken elevene arbeider med på trinn 5-10, særlig tallforståelse og regning, geometri og måling, overgangen fra aritmetikk til algebra, algebra og funksjoner
- har kunnskap om språkets rolle for læring av matematikk
- har kunnskap om vanlige interaksjonsmønstre og kommunikasjon knyttet til matematikkundervisning
- har kunnskap om den betydningen semiotiske representasjonsformer har i matematikk, og hvilke utfordringer som er knyttet til overganger mellom representasjonsformer
- har undervisningskunnskap om betydningen av regning som grunnleggende ferdighet i alle skolefag
- har kunnskap om å uttrykke seg muntlig, lese, uttrykke seg skriftlig og kunne bruke digitale verktøy i matematikkfaget
- har kunnskap om matematikkfagets innhold på de ulike trinnene i grunnskolen og i videregående skole, og om overgangene mellom trinnene i grunnskolen og ungdomstrinn/videregående skole
- har kunnskap om ulike teorier for læring, og om sammenheng mellom læringssyn og fag- og kunnskapssyn
- har kunnskap om et bredt metoderepertoar for undervisning i matematikk
- har innsikt i og erfaring med bruk av ulike læremidler, både digitale og andre, og muligheter og begrensninger ved slike læremidler
- har kunnskap om matematikkens historiske utvikling, spesielt utviklingen av funksjons- og sannsynlighetsbegrepet
- har kunnskap om matematikkdidaktisk forskning med relevans for utvikling av undervisningskunnskap i matematikk og elevers læring på barne- og ungdomstrinnet
- har undervisningskunnskap knyttet til ulike matematiske bevis- og argumentasjonsformer, og erfaring med matematiske teoribygninger innen for eksempel geometri, trigonometri, algebra, kombinatorikk og sannsynlighetsteori
- har god kunnskap i matematisk analyse, inkludert derivasjon, integrasjon, differensialligninger

Høgskolen i Hedmark

og enkle matematiske modeller, og kan relatere disse begrepene til det matematikkfaglige innholdet i trinn 5-10

- har kunnskap om den matematiske oppdagelsesprosessen: eksperimentering, hypotesedannelse, begrunnelse og falsifisering, generalisering, og om hvordan legge til rette slik at elever kan ta del i denne
- har kjennskap til kvantitative og kvalitative metoder som er relevante i matematikkdiraktisk forskning

Ferdigheter

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere matematikkundervisning for alle elever på trinn 5-10, med fokus på variasjon og elevaktivitet, forankret i forskning, teori og praksis
- har gode praktiske ferdigheter i muntlig og skriftlig kommunikasjon i matematikkfaget, og kompetanse til å fremme slike ferdigheter hos elevene
- kan bruke arbeidsmåter som fremmer elevenes undring, kreativitet og evne til å arbeide systematisk med utforskende aktiviteter, begrunnelser, argumenter og bevis
- kan bruke og vurdere kartleggingsprøver og ulike observasjons- og vurderingsmåter, for å tilpasse opplæringen til elevenes ulike behov

- kan vurdere elevenes måloppnåelse med og uten karakterer, og begrunne vurderingene
- kan kommunisere med elever, enkeltvis og i ulike gruppesammensetninger, lytte til, vurdere og gjøre bruk av elevers innspill, og institusjonalisere kunnskap
- kan analysere og vurdere elevers tenkemåter, argumentasjon og løsningsmetoder fra ulike perspektiver på kunnskap og læring
- kan forebygge og oppdage matematikkvansker og tilrettelegge for mestring hos elever med ulike typer matematikkvansker
- kan formidle spesialkunnskap innen et utvalgt matematikkdiraktisk og/eller matematikkfaglig emne relevant for trinn 5-10
- kan bruke kvantitative og kvalitative forskningsmetoder til å gjennomføre matematikkdiraktiske undersøkelser
- kan arbeide teoriforankret og systematisk med kartlegging av matematikkvansker og opplæring tilpasset elever som har matematikkvansker, for eksempel gjennom strategiopplæring
- kan bidra i lokalt læreplanarbeid
- kan vurdere elevenes læring i faget som grunnlag for tilrettelegging av undervisning og tilpasset opplæring
- kan bruke varierte undervisningsformer forankret i teori og egen erfaring, herunder valg, vurdering og utforming av oppgaver og aktiviteter

Generell kompetanse

Studenten

- har forståelse for matematikkfagets betydning som allmenndannende fag og dets samspill med kultur, filosofi og samfunnsutvikling
- har innsikt i matematikkfagets rolle innenfor andre fag og i samfunnet for øvrig
- har innsikt i matematikkfagets betydning for deltakelse i et demokratisk samfunn
- kan initiere og lede lokalt utviklingsarbeid knyttet til matematikkundervisning
- kan delta og bidra i FoU-prosjekter og andre samarbeidsprosjekter med tanke på å forbedre matematikkfagets praksis

Innhold

Temaer fra ulike kulepunkter vil integreres i samme undervisningssekvens der det er naturlig. Et avgjørende poeng er at studentene kan se helhet og sammenheng i faget.

- Begynneropplæring i algebraElev- og lærerperspektiv på den grunnleggende opplæring i algebra mot slutten av barnetrinnet og begynnelsen av ungdomstrinnet
- Figurtall, konkrete og elevaktive arbeidsformer i algebralæringen
- Nødvendig matematisk kunnskap for læreren i begynnende algebraopplæring

- Geometri og målingEn matematikklærers nødvendige modne forståelse av geometri og måling i grunnskolematematikken
- Læring og undervisning av geometri og måling i grunnskolen
- Trigonometri, vektorregning og kongruensavbildninger som faglig overbygning til plangeometri og måling i grunnskolen

- Teorier om læring og undervisningKognitive læringsteorier
- Sosiokulturelle teorier

- Elev- og lærerferdigheter i matematikkProblemløsning og utforskende aktiviteter
- Læring knyttet til fysisk aktivitet
- Bruk av visualisering og konkrete
- Kalkulator, regneark og dynamisk geometriprogram
- Grunnleggende ferdigheter i matematikk

Planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning

Organisering og arbeidsformer

Studiet består av individuelt arbeid, arbeid i basisgrupper, lærerledet undervisning, forelesninger, klasseundervisning/regnegrupper og seminarer. I tillegg vil det kunne gis repetisjonskurs.

Semesterplaner og arbeidsprogrammer

Høgskolen i Hedmark

Det blir ved oppstart av hvert semester delt ut en semesterplan med beskrivelse av undervisningen. Det vil i tillegg bli utarbeidet arbeidsprogrammer for spesifiserte perioder med detaljert oversikt over organisering, aktuelt lesestoff, øvingsoppgaver og innleveringsoppgaver.

Studentene skal også utføre praksisoppgaver i henhold til semesterplanen, delta på seminardagene på høgskolen i praksisperioden, og forberede og delta i trepartsamtalene på profesjonsseminarene etter praksisperiodene.

Det IKT-baserte studiestøttesystem Fronter vil bli brukt til distribusjon av fagmateriale og til å gi oppgaver og motta besvarelser. Et variert utvalg av digitale/tekniske undervisningsverktøy vil bli brukt i kurset.

Praksis

Matematikk og praksisopplæringen i grunnskolelærerutdanningen 5.-10. trinn vil ha en betydelig og gjensidig påvirkning på hverandre de to første studieår. Fagdidaktiske fokusområder fra undervisningen ved høgskolen vil prege arbeidet i praksisopplæringen. På samme måte vil erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon i matematikk. Det er avgjørende viktig at studentene ser helhet og samsvar mellom pedagogikkfaget, undervisningsfagene og praksisopplæringen.

Det vil bli gitt praksisoppgaver i tilknytning til fokusområdene for praksis. Mer informasjon blir gitt i semesterplanene. Plan for praksisopplæringen beskriver innholdet i praksisperioden mer detaljert.

Fokusområder for praksisperioden i høstsemesteret første studieår:

Overordnet tema: Den gode lærer og klasseleder

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Arbeidsmåter og læremidler

Fagdidaktiske fokuspunkter: Planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning
Bruk av visualisering og konkrete

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Tre obligatoriske mappeoppgaver, hvorav minst to vil være gruppeoppgaver. •En av de tre er relatert til observasjonspraksis i første semester. •En av de tre dreier seg om utprøving av et opplegg på elever på trinn 5-7. •En av de tre dreier seg om det rent matematikkfaglige. Studentene får tilbakemelding på oppgavene etter første gangs innlevering. Frem mot muntlig eksamen kan studenten endre mappeoppgavene, men tilbakemelding gis bare en gang. Obligatoriske seminarer, kurs, ekskursjoner og utedager som blir presisert i semesterplanene: •Deltakelse på kurs i bruk av digitale verktøy som for eksempel regneark, dynamisk geometriprogram og digital tavle. •Deltakelse på seminarer med faglig eller fagdidaktisk innhold der studentene legger fram sitt arbeide om et bestemt emne til diskusjon. •Deltakelse på ekskursjoner med faglig eller fagdidaktisk innhold. •Deltakelse på tverrfaglige seminarer og utedager. •Obligatorisk fremmøte til undervisning i henhold til semesterplanen i emnet. Studenten er ansvarlig for at tilstedeværelse registreres.

Vurderingsordning

En individuell muntlig eksamen som vurderes med gradert bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste

ståkarakter. Teller 25 % av endelig karakter i faget. Eksamen tar utgangspunkt i mappearbeidene, men kandidaten må svare for hele pensum i emnet. Tillatt hjelpemiddel er PC tilknyttet internett.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2NK5101-3 Norsk: Emne 3 - Språklig fordypning

Emnekode: 2NK5101-3

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

De sentrale ferdighetsmåla i dette studieemnet er for det første å få studentene til å bli sikre og funksjonelle skrivere i begge målformer, og for det andre å vise at tekstskaping kan skje både rent skriftlig, muntlig og som sammensatt tekst som består av en skriftekst med lyd/bilde.

Kunnskaper

Studenten har

- bred kunnskap om språket som system og språket i bruk
- kunnskap om flerspråklighet, flerspråklig praksis og om det å lære norsk som et andrespråk
- god innsikt i språklige endringsprosessar i fortid og samtid
- god innsikt i talemålsvariasjon i moderne norsk på historisk og dialektologisk grunnlag
- inngående kunnskap om norsk språkhistorie etter 1800 og om gjeldende normering av bokmål og nynorsk
- kjennskap til det språk som ungdom bruker

Ferdigheter

Studenten

- har retoriske kunnskaper i arbeid med muntlige og skriftlige tekster
- kan å legge til rette for og stimulere elever til variert muntlig bruk av språket
- kan å legge til rette for og gjennomføre undervisning i den målforma som er sidemål for elevene

Generell kompetanse

Studenten

- sikker muntlig språkbruker og sikker i skriftnormalene for norsk

Innhold

kunnskaper i norsk grammatikk og undervisningsmetodikk knyttet til dette emnet

-språkvariasjon i norsk skriftlig og norsk muntlig, i fortid og nåtid, og undervisningsmetodikk knyttet til disse emnene

-generelle betraktninger om didaktikk og metodikk i språklige emner på mellom- og ungdomstrinnet

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen består av forelesninger i storgruppe og mer studentaktive arbeidsformer i grupper. IKT-baserte studiestøttesystem Fronter brukes gjennom hele studiet. Deler av undervisninga har obligatorisk frammøte. Dette framkommer i semesterplanen. Emnet har arbeidskrav som studentene må ha godkjent for å gå opp til eksamen. Studentene får veiledning, individuelt eller i gruppe, på disse arbeidskravene.

Studentene skal også utføre praksisoppgaver i henhold til semesterplanen, delta på alle seminardagene på høgskolen i praksisperioden, og forberede og delta i trepartsamtaler på profesjonsseminaret etter praksisperiodene.

Praksis

Faget norsk og praksisopplæringen vil ha en betydelig og gjensidig påvirkning på hverandre. Fagdidaktiske fokusområder fra undervisningen ved høgskolen vil prege arbeidet i praksisopplæringen. På samme måte vil erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon i norskfaget.

Det vil bli gitt praksisoppgaver i tilknytning til fokusområdene for praksisopplæringen. Mer informasjon blir gitt i semesterplanene. Plan for praksisopplæringen beskriver innholdet i praksisperioden mer detaljert.

Fokusområder for praksisperioden i vårsemesteret første studieår:

Overordnet tema: Grunnleggende ferdigheter som grunnlag for læring

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Lokalt læreplanarbeid, skolens planer for arbeidet med å utvikle de grunnleggende ferdighetene hos elevene

Fagdidaktiske fokuspunkter: De grunnleggende ferdighetene i studiefaget norsk

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Skriftlig innlevering av oppgave på Fronter med stoff om grammatikk og/eller språkhistorie.
- Utforme og prøve ut et undervisningsopplegg i norsk på 1-2 skoletimer i ungdomsskolen med stoff fra

emne 3. Opplegget skal presenteres og drøftes i profesjonsforum ved hjelp av powerpoint. •Tverrfaglig seminar om digital kompetanse. •Obligatorisk fremmøte til undervisning i henhold til semesterplanene. Studenten er ansvarlig for at tilstedeværelse registreres

Vurderingsordning

Skriftlig eksamen på fem timer. Målformen er nynorsk. Eksamen teller 25 % av endelig karakter i faget og vurderes med gradert bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatt hjelpemiddel: Ordliste

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2MA5101-3 Matematikk: Emne 3

Emnekode: 2MA5101-3

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har inngående undervisningskunnskap i matematikken elevene arbeider med på trinn 5-10, særlig tallforståelse og regning, geometri og måling, overgangen fra aritmetikk til algebra, algebra og funksjoner
- har kunnskap om språkets rolle for læring av matematikk
- har kunnskap om vanlige interaksjonsmønstre og kommunikasjon knyttet til matematikkundervisning
- har kunnskap om den betydningen semiotiske representasjonsformer har i matematikk, og hvilke utfordringer som er knyttet til overganger mellom representasjonsformer
- har undervisningskunnskap om betydningen av regning som grunnleggende ferdighet i alle skolefag
- har kunnskap om å uttrykke seg muntlig, lese, uttrykke seg skriftlig og kunne bruke digitale verktøy i matematikkfaget
- har kunnskap om matematikkfagets innhold på de ulike trinnene i grunnskolen og i videregående skole, og om overgangene mellom trinnene i grunnskolen og ungdomstrinn/videregående skole
- har kunnskap om ulike teorier for læring, og om sammenheng mellom læringssyn og fag- og kunnskapssyn
- har kunnskap om et bredt metoderepertoar for undervisning i matematikk
- har innsikt i og erfaring med bruk av ulike læremidler, både digitale og andre, og muligheter og begrensninger ved slike læremidler
- har kunnskap om matematikkens historiske utvikling, spesielt utviklingen av funksjons- og sannsynlighetsbegrepet
- har kunnskap om matematikkdidaktisk forskning med relevans for utvikling av undervisningskunnskap i matematikk og elevers læring på barne- og ungdomstrinnet
- har undervisningskunnskap knyttet til ulike matematiske bevis- og argumentasjonsformer, og erfaring med matematiske teoribygninger innen for eksempel geometri, trigonometri, algebra, kombinatorikk og sannsynlighetsteori
- har god kunnskap i matematisk analyse, inkludert derivasjon, integrasjon, differensialligninger

Høgskolen i Hedmark

og enkle matematiske modeller, og kan relatere disse begrepene til det matematikkfaglige innholdet i trinn 5-10

- har kunnskap om den matematiske oppdagelsesprosessen: eksperimentering, hypotesedannelse, begrunnelse og falsifisering, generalisering, og om hvordan legge til rette slik at elever kan ta del i denne
- har kjennskap til kvantitative og kvalitative metoder som er relevante i matematikkdiraktisk forskning

Ferdigheter

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere matematikkundervisning for alle elever på trinn 5-10, med fokus på variasjon og elevaktivitet, forankret i forskning, teori og praksis
- har gode praktiske ferdigheter i muntlig og skriftlig kommunikasjon i matematikkfaget, og kompetanse til å fremme slike ferdigheter hos elevene
- kan bruke arbeidsmåter som fremmer elevenes undring, kreativitet og evne til å arbeide systematisk med utforskende aktiviteter, begrunnelser, argumenter og bevis
- kan bruke og vurdere kartleggingsprøver og ulike observasjons- og vurderingsmåter, for å tilpasse opplæringen til elevenes ulike behov

- kan vurdere elevenes måloppnåelse med og uten karakterer, og begrunne vurderingene
- kan kommunisere med elever, enkeltvis og i ulike gruppesammensetninger, lytte til, vurdere og gjøre bruk av elevers innspill, og institusjonalisere kunnskap
- kan analysere og vurdere elevers tenkemåter, argumentasjon og løsningsmetoder fra ulike perspektiver på kunnskap og læring
- kan forebygge og oppdage matematikkvansker og tilrettelegge for mestring hos elever med ulike typer matematikkvansker
- kan formidle spesialkunnskap innen et utvalgt matematikkdiraktisk og/eller matematikkfaglig emne relevant for trinn 5-10
- kan bruke kvantitative og kvalitative forskningsmetoder til å gjennomføre matematikkdiraktiske undersøkelser
- kan arbeide teoriforankret og systematisk med kartlegging av matematikkvansker og opplæring tilpasset elever som har matematikkvansker, for eksempel gjennom strategiopplæring
- kan bidra i lokalt læreplanarbeid
- kan vurdere elevenes læring i faget som grunnlag for tilrettelegging av undervisning og tilpasset opplæring
- kan bruke varierte undervisningsformer forankret i teori og egen erfaring, herunder valg, vurdering og utforming av oppgaver og aktiviteter

Generell kompetanse

Studenten

- har forståelse for matematikkfagets betydning som allmenndannende fag og dets samspill med kultur, filosofi og samfunnsutvikling
- har innsikt i matematikkfagets rolle innenfor andre fag og i samfunnet for øvrig
- har innsikt i matematikkfagets betydning for deltakelse i et demokratisk samfunn
- kan initiere og lede lokalt utviklingsarbeid knyttet til matematikkundervisning
- kan delta og bidra i FoU-prosjekter og andre samarbeidsprosjekter med tanke på å forbedre matematikkfagets praksis

Innhold

Temaer fra ulike kulepunkter vil integreres i samme undervisningssekvens der det er naturlig. Et avgjørende poeng er at studentene kan se helhet og sammenheng i faget.

- Vurdering og tilpasset opplæring Ulike former for kartlegging og vurdering av matematikkunnskaper og måloppnåelse
- Matematikkvansker og matematikkmeistring
- Tilpassing av matematikkundervisning i forhold til forskjeller som kjønn, kulturell bakgrunn, interesser og ulike måter å lære på
- Tallforståelse og regning En matematikklærers nødvendige modne forståelse av tall og regning i grunnskolematematikken
- Læring og undervisning av tall og regning på 5. – 7. trinn i grunnskolen

- Tallteori og matematikkens egenart Tallteori som eksempel på matematisk teoribygning
- Eksperimentering, hypotesedannelse, begrunnelse, falsifisering og generalisering i matematikken
- Elevers læring av argumentasjon og bevis

- Matematisk analyse og læring av funksjoner Matematisk analyse som dypdykk i matematikk utover grunnskolens pensum
- Betydningen av matematisk analyse i modellering av fenomener i natur og samfunn
- Sammenhenger mellom matematisk analyse og grunnskolens matematikk
- Matematikdidaktisk forskning om læring av funksjoner

Organisering og arbeidsformer

Se under emnebeskrivelse 1

Praksis

Matematikk og praksisopplæringen i grunnskolelærerutdanningen 5.-10. trinn vil ha en betydelig og gjensidig påvirkning på hverandre de to første studieår. Fagdidaktiske fokusområder fra undervisningen ved høgskolen vil prege arbeidet i praksisopplæringen. På samme måte vil erfaringer

fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon i matematikk. Det er avgjørende viktig at studentene ser helhet og samsvar mellom pedagogikkfaget, undervisningsfagene og praksisopplæringen.

Det vil bli gitt praksisoppgaver i tilknytning til fokusområdene for praksis. Mer informasjon blir gitt i semesterplanene. Plan for praksisopplæringen beskriver innholdet i praksisperioden mer detaljert.

Fokusområder for praksisperioden i høstsemesteret andre studieår:

Overordne tema: Elevmangfoldet i et flerkulturelt samfunn

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Elevforutsetninger og tilpasset opplæring i et flerkulturelt samfunn.

Fagdidaktiske fokuspunkter: Tilpasset opplæring i faget

Matematikkdidaktisk forskning

Fokusområder for praksisperioden i vårsemesteret andre studieår:

Overordnet tema: Å vurdere elevenes måloppnåelse

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Mål og vurdering, ulike vurderingsformer

Fagdidaktiske fokuspunkter: Læringsmål og vurdering i faget

Det flerkulturelle perspektivet i matematikken

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Tre obligatoriske innleveringsoppgaver, hvorav minst to vil være gruppeoppgaver. •En av de tre er relatert til praksis andre år. •En av de tre dreier seg om utprøving av et opplegg på elever på trinn 8-10. •En av de tre dreier seg om det rent matematikkfaglige. Obligatoriske seminarer, kurs, ekskursjoner og utedager som blir presisert i semesterplanene: •Deltakelse på kurs i bruk av digitale verktøy som for eksempel regneark, dynamisk geometriprogram og digital tavle. •Deltakelse på seminarer med faglig eller fagdidaktisk innhold der studentene legger fram sitt arbeide om et bestemt emne til diskusjon. •Deltakelse på ekskursjoner med faglig eller fagdidaktisk innhold. • Deltakelse på tverrfaglige seminarer og utedager. •Obligatorisk fremmøte til undervisning i henhold til semesterplanen i emnet. Studenten er ansvarlig for at tilstedeværelse registreres.

Vurderingsordning

En individuell skriftlig fem timers eksamen som vurderes med gradert bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter. Teller 25 % av endelig karakter i faget.

Tillatte hjelpemidler til eksamen:

- Gjeldende læreplan for grunnskolen
- 8 A4-sider med håndskrevne notater
- Lommeregner av valgfri type
- PC

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2PEL5101-2 Pedagogikk og elevkunnskap 2

Emnekode: 2PEL5101-2

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Elevenes faglige, sosiale og personlige læring og utvikling

Emnet har den lærende eleven i sentrum. Hovedfokuset er tilrettelegging av læringsprosesser for enkeltelever innenfor et stort elevmangfold der hvert enkelt barn med sine unike personlige, sosiale og kulturelle forutsetninger for læring, er en del av skolens fellesskap. Emnet vektlegger flerspråklighet som et område i lærerens tilrettelegging av opplæringen.

Utfordringene som elevmangfoldet gir for undervisning og læring er hovedområdet for samarbeidet med praksisopplæringen.

Studenten skal ha tilegnet seg følgende læringsutbytte :

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om mangfoldet i familieformer og barns og unges oppvekst, utvikling og læring i ulike sosiale, språklige, religiøse og kulturelle kontekster
- har kunnskap om variasjoner i kjønnsidentitet og likheter og forskjeller i gutter og jenters oppvekstbetingelser
- har kunnskap om hvilke utfordringer og muligheter skolen står overfor når det gjelder elever med særskilte behov for tilrettelagt opplæring
- har kunnskap om elever med flerkulturell og flerspråklig bakgrunn
- har kunnskap om barn i sorg og krise, overgrep mot barn og andre vanskelige livssituasjoner som barn kan komme i
- har kunnskap om medias påvirkning av barn og ungdom og om barn og unges aktive deltakelse i ulike mediesamfunn

Høgskolen i Hedmark

- har kunnskap om verdier, interesser og normer i ulike ungdomskulturer og den betydning dette har for ungdoms identitet
- har kunnskap om hvordan grunnleggende ferdigheter støtter opp under elevenes forståelse av egne læringsprosesser og blir viktige redskap i elevenes strategier for læring
- har kunnskap om innholdet i og begrunnelsene for de sentrale nasjonale og internasjonale reguleringsene som gjelder elever og deres rettigheter

Ferdigheter

Studenten

- kan formidle og anvende kunnskaper om barn og unges utvikling og analysere de pedagogiske konsekvensene dette kan ha for arbeidet i skolen
- kan bidra til at alle elever får utvikle sine grunnleggende ferdigheter i muntlig, lesing og skriving for å gjøre dem i stand til å møte skolens og samfunnets utfordringer
- kan legge til rette for elevenes læring med utgangspunkt i kunnskap om elevrelasjoner, kommunikasjon, samhandling og gruppeprosesser
- kan analysere elevenes læringsstrategier og læringsutbytte ved hjelp av ulike vurderingsformer og kartleggingsmetoder og trekke konsekvenser for arbeidet med læringen
- kan vurdere elevenes måloppnåelse med og uten karakter, og begrunne vurderingene
- kan gjennomføre læringsrettet tilbakemelding
- kan analysere populærkulturelle mediettrykk og knytte dette opp til barn og unges identitetskonstruksjon

Generell kompetanse

Studenten

- har forståelse for betydningen av skolens rammefaktorer i relasjon til elevenes læring
- kan på et reflektert og faglig grunnlag etablere og være i dialog med elevene og deres foresatte om elevenes faglige, personlige og sosiale læring og utvikling

Innhold

- Sosialisering

- Identitetsutvikling
 - Kjønn
 - Oppvekstmiljø
 - Jevnaldersperspektivet
 - Medias påvirkning på barn og ungdom
 - Barne- og ungdomskultur
 - Sosial klasse
 - Flerkulturelt perspektiv
 - Tilpasset opplæring og elevers rettigheter
 - Tilpasset opplæring som et overordnet prinsipp
 - Inkluderende læringsmiljø
 - Forholdet mellom individ og fellesskap
 - Elever med særskilte behov
 - Elever med flerkulturell bakgrunn
 - Elever i sorg og krise og vanskelige livssituasjoner
 - Mobbing og konflikthåndtering
 - Læringsprosesser
 - Grunnleggende ferdigheter
 - Læringsteori
 - Utviklingsteori (personlig og sosial utvikling)
 - Læringsstrategier
 - Teamsamarbeid
 - Didaktikk og elevvurdering
 - Kartlegging
- Vurdering for og av læring
- Vurdere elevenes måloppnåelse med og uten karakterer

- Tilbakemelding til elever (skriftlig og muntlig)
- Bruk av digitale verktøy i egen undervisning

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen består av tre hovedelementer: individuelt arbeid, arbeid i mindre grupper/basisgrupper og lærerledet undervisning, som skjer hovedsaklig i form av forelesninger og seminarer. Arbeidsmåtene skal fremme evnen til analyse, drøfting og refleksjon. Noe nettbasert undervisning vil kunne forekomme.

For at studentene skal få trening i arbeidsmåter som de vil trenge i læreryrket, vil det bli lagt vekt på aktiviteter som krever ferdigheter i å formidle, kommunisere, samarbeide, lede, samt veilede og vurdere medstudenter.

Studiet inneholder obligatoriske arbeidskrav og frammøte som er nærmere beskrevet i semesterplanene.

Studentene bør være oppmerksomme på at ikke alle fagets emner kan behandles i forelesninger eller seminarer. Det er studentenes ansvar å tilegne seg pensum.

Studiet inneholder praksis og studentene skal utføre praksisoppgaver i henhold til semesterplanen, delta på alle seminardagene på høgskolen i praksisperioden, og forberede og delta i trepartsamtaler på profesjonsseminaret etter praksisperioden.

Semesterplaner

Det blir ved oppstart av hvert semester delt ut en semesterplan med beskrivelse av undervisningen det aktuelle semesteret. Her vil det komme en detaljert oversikt over organisering, aktuelt pensum og innleveringsoppgaver.

Praksis:

Praksis er en integrert del av fagstudiet. Arbeidet med faget og praksis er knyttet sammen blant annet gjennom praktiske oppgaver som studentene skal forberede på høgskolen og gjennomføre i praksisperioden. Samtidig skal studentenes erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon på seminardager på høgskolen og i trepartsamtaler med studenter, praksislærere og faglærere.

Vi viser til gjeldende *Plan for praksisopplæringen* for detaljert informasjon om fokusområder og innhold i praksisperiodene. For studenten skal undervisningsfaget, pedagogikk og elevkunnskap og praksis utgjøre en helhet. Plan for praksisopplæringen og fagplanene supplerer hverandre.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Innlevering av to praksisfortellinger knyttet til praksisperiodene. En i gruppe og en individuell (den individuelle brukes som utgangspunkt for eksamen).
- Et skriftlig arbeid knyttet til eksempler fra teori og praksis. Arbeidet skal skrives på studentens sidemål.
- Deltakelse med framlegg på to profesjonsseminarer hvorav det ene framlegget skal være digitalt.
- Deltakelse på tverrfaglig seminar om aktuelle tema høst og vår.
- Obligatorisk fremmøte til undervisning i henhold til semesterplanen. Studenten er ansvarlig for at tilstedeværelse registreres.

Vurderingsordning

En muntlig eksamen som vurderes med gradert karakter og som teller 25 % av endelig karakter i faget. Eksamen skal ta utgangspunkt i den individuelle praksisfortellingen og ha fokus på elevens faglige, sosiale og personlige læring og utvikling i teori og praksis.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2NK5101-4 Norsk: Emne 4 - Fordypning i fiksjon

Emnekode: 2NK5101-4

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen særskilte

Læringsutbytte

For en norsklærer er det av mange grunner viktig å kjenne til et stort antall skjønnlitterære tekster fra nåtid og fortid, fra Norge og verden ellers – tekster for unge lesere, men også tekster for voksne. Modul 4 tar derfor sikte på å formidle et rikt utvalg skjønnlitteratur og annen fiksjon i flere forskjellige sjangre og medier. Tekstene vil bli perspektivert på forskjellige måter. Litterær teori, metodisk stoff om lesestimulering og litteraturredidaktikk hører derfor med i pensum. Metodisk og didaktisk refleksjon vektlegges gjennom hele modulen.

I Modul 4 skal studentene gjennomføre et arbeidskrav med preg av selvstendig forskning. Det vil være opp til den enkelte student å finne og avgrense et materiale, og designe en faglig problemstilling. Prosjektet skal kunne ha relevans for arbeidet som lærer på mellomtrinn eller ungdomsskole.

I tråd med fagets rammeplan omtales læringsutbyttet som kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse, men det er det samlede norskfaget på fire moduler som gir det læringsutbyttet rammeplanen omtaler. I den enkelte modul finner man et utvalg av de læringsmål ramme-planen fastsetter. I tillegg kommer enkelte læringsmål knyttet til fagets profilering og innretning ved Høgskolen i Hedmark. Disse er kursivert.

Kunnskap

Studenten

- har utvidet innsikt i hvordan gutter og jenter på ungdomstrinnet kan motiveres til lesing og til å videreutvikle deres leseforståelse og lesestrategier. Dette gjelder både elever med norsk som førstespråk og norsk som andrespråk
- har kunnskaper om ulike teoretiske perspektiv og retninger i arbeidet med å forstå litteratur
- har god litteraturhistorisk oversikt og kunnskaper om sentrale verk i norsk fiksjonslitteratur og

sakprosa og kjennskap til teorier om sammensatte tekster

Ferdigheter

Studenten

- kan legge til rette for at elever får lese et bredt utvalg litteratur, også saktekster i tradisjonelle og moderne medier, at de utvikler lese lyst og gode lesestrategier og blir stimulert til videre lesning
- kan analysere, tolke og vurdere tekster og presentere litterære og litteraturteoretiske innsikter på varierte måter
- kan samtale om litteratur og tilpasse form og innhold i samtalen med hensyn til kjønn, alder, kunnskaper og kulturell bakgrunn hos mottakerne
- kan sette sentrale norske tekster og et utvalg samiske tekster i oversettelse inn i en historisk sammenheng og se dem i lys av nordisk og annen internasjonal litteratur
- kan rettlede elever i bruken av litteraturfaglig kildemateriale

Generell kompetanse

Studenten

- kan vurdere norskfaget og egen praksis som norsklærer og begrunne vurderingene
- har innsikt i norskfaget ut fra forskning og i forhold til fagets historie og kan reflektere kritisk og konstruktivt ut fra slike perspektiv på faget
- kan rettlede elever i arbeidet med tekster slik at de kan utvikle seg, skaffe seg kunnskaper og forberede seg på aktiv deltakelse i det offentlige rom og i samfunnet som et hele
- kan se faget i et større dannelsesperspektiv og undervisningen som en del av opplæringen i et aktivt deltakerdemokrati

Innhold

10 romaner

Et utvalg noveller og korttekster

Poetiske tekster

Teoristoff: Ca 700 sider

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen går gjennom hele det andre studieåret, og det blir storgruppeundervisning og undervisning i mindre grupper.

Studieemnet har bestemte arbeidskrav, som alle må ha greidd for å gå opp til eksamen. Studentane har høve til å få rettleiing, individuelt eller i gruppe, på desse arbeidskrava.

Praksis

Praksis er en integrert del av fagstudiet. Arbeidet med faget og praksis er knyttet sammen blant annet gjennom praktiske oppgaver som studentene skal forberede på høgskolen og gjennomføre i praksisperioden. Samtidig skal studentenes erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon på seminardager på høgskolen og i trepartsamtaler med studenter, praksislærere og faglærere.

Vi viser til gjeldende *Plan for praksisopplæringen* for detaljert informasjon om fokusområder og innhold i praksisperiodene. For studenten skal undervisningsfaget, pedagogikk og elevkunnskap og praksis utgjøre en helhet. Plan for praksisopplæringen og fagplanene supplerer hverandre.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Å delta i én obligatorisk nettdiskusjon om tolkning av en skjønnlitterær pensumtekst
- Å skrive en individuell analyse og tolkning av en skjønnlitterær tekst
- Å utvikle et gruppebasert forskningsprosjekt knyttet til en eller flere selvvalgte tekster. Prosjektet skal ha didaktisk innretning og kan omfatte utprøving av skjønnlitterær tekst i undervisningssammenheng
- Obligatorisk frammøte til undervisning i henhold til semesterplanen. Studenten er selv ansvarlig for å bli registrert.

Vurderingsordning

Muntlig eksamen der to og to studenter først får samtale om et relevant fagstoff, deretter vil de bli eksaminert av sensor om samtalen eller annet relevant stoff i pensum. Eksamensprestasjonene vurderes individuelt med graderte karakterer.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2RLE5101-1 RLE 1, emne 1: Religion, livssyn og fagdidaktikk

Emnekode: 2RLE5101-1

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen særskilte

Læringsutbytte

Religion, livssyn og etikk (RLE) er et idé-, kultur- og dannelsesfag som tar opp grunnleggende fellesmenneskelige temaer. Eksistensielle og etiske spørsmål, slik disse utfordrer individ og samfunn, belyses og drøftes gjennom faglig og fagdidaktisk arbeid.

Områder som behandles er religioner og livssyn, filosofi og etikk og fagdidaktikk. Faget skal gi bred og balansert kunnskap om filosofiske og religiøse tradisjoner i global og europeisk kontekst, men med særlig vekt på forhold som har preget norsk historie og samfunnsliv. Derfor har kristendom større vekt enn andre tradisjoner.

RLE-faget skal gi lærerstudentene kunnskap og tolkningsverktøy til å undervise og lede læringsprosesser i RLE på 5.-10. trinn i grunnskolen. Studentene skal lære å arbeide med en grunnleggende fagdidaktisk tilnærming, der spørsmål om fagstoff (undervisningens *hva*) og metoder (undervisningens *hvordan*) blir drevet aktivt frem av refleksjon over hva som legitimerer fag og emner i samfunnet og i forhold til de overordnede målene for skolen (undervisningens *hvorfor*).

RLE-faget skal følge vitenskapelige normer og presentere de ulike religionene og livssynene saklig orienterende, kritisk og med respekt for deres egenart.

Faget har en brobyggerfunksjon og skal fremme flerkulturell forståelse, toleranse og respekt for menneskerettigheter. Gjennom å invitere til refleksjon, dialog og holdningsbevissthet vil faget bidra til å utvikle integrerte lærerpersonligheter.

Studenten skal ha tilegnet seg følgende læringsutbytte

KUNNSKAP

- har kunnskap om religionar og livssyn i faget: mangfald og ulike retningar, trusinnhald og oppfatningar, praksis, etikk og estetiske uttrykk, med særleg vekt på kristendommen og norske forhold
- har kunnskap om religionshistorie med vekt på i nyare tid og særleg på kristendommens historie

Høgskolen i Hedmark

- frå reformasjonen og framover
- har kunnskap om heilage tekstar: hovudinnhald, historisk bakgrunn og sentrale forteljingar, med særleg vekt på Bibelen
 - har kunnskap om samanlikningar mellom religiøse tradisjonar og sekulære livssyn
 - har kunnskap om vestleg filosofihistorie, særleg menneskesyn og etikk
 - har kunnskap om humanisme som livssyn i historisk kontekst og som filosofisk perspektiv i ulike variantar i bryting med andre menneskesyn gjennom historia
 - har kunnskap om etiske teoriar og bruken av desse i høve til nokre aktuelle problemstillingar
 - har kunnskap om menneskerettane og FNs barnekonvensjon og diskusjonane om ulike konsekvensar av desse for undervisninga i RLE
 - har kunnskap om diskusjonane kring kognitiv forvirring i møte med religiøst og anna kulturelt mangfald
 - har kunnskap om grunnskolefaget si historie i hovudtrekk, grunngjeving, innhald og føremål
 - har kunnskap om sentrale arbeidsmåtar og vurderingsformer i faget i høve til dei aktuelle trinna
 - har kunnskap om barns og unges gudsomgrep, religiøse førestellingar og opplevingar
 - har kunnskap om kva religiøse seremoniar og høgtider har å seie for barn og unge
 - har kunnskap om reglement for fritak på religiøst og livssynsmessig grunnlag
 -

FERDIGHEITER

- kan planleggje, gjennomføre og vurdere RLE-undervisning på ein sjølvstendig og fagleg gjennomtenkt måte med vekt på danningperspektiv og dei fleirkulturelle utfordringane
- kan setje seg inn i unge sine tankar og førestellingar om religiøse og filosofiske spørsmål og kan samtale med dei om dette
- kan samtale med unge om tilhøve som oppstår i samband med vanskelege livssituasjonar
- kan bruke sentrale arbeidsmåtar med vekt på dialog, utforsking, samanlikning og kritisk og analytisk arbeid i undervisning og læring
- kan samarbeide med andre lærarar, elevar og heimen om faget
- kan gjennomføre tilpassa opplæring i RLE, mellom anna med omsyn til elevar med bakgrunn i ulik tru og ulike livssyn
- kan legge til rette for utvikling av dei grunnleggjande ferdigheitene i undervisninga
- kan kombinere kravet om objektiv, kritisk og pluralistisk undervisning i RLE med varierte, elevaktive og engasjerande arbeidsmåtar
- kan reflektere kritisk over innhaldet i faget og over verdimålsettingane for faget og over forholdet mellom fag, undervisning og eiga utvikling i yrkesutøvinga

GENERELL KOMPETANSE

- har yrkesetisk kompetanse og kan sjå dette i samanheng med religiøse og livssynsmessige tradisjonar
- kan leggje til rette for samarbeid mellom heimen, skolen og lokalmiljøet
- har forståing for rolla som verdiformidlar i eit fleirkulturelt samfunn.

Innhold

A. Fagdidaktikk

- Legitimering av faget i grunnskolen
- Religions- og livssynsfagets historie i Norge: utvikling, innhold og formål
- Skolens formålsparagraf
- Læreren i rollen som verdiformidler i et flerkulturelt samfunn
- Ulike tilnæringsmåter til religionsdidaktikken
- Objektiv, kritisk og pluralistisk undervisning i RLE: sentrale arbeidsmåter i faget
- Tilpasset opplæring i RLE
- Samarbeid hjem, skole, lokalsamfunn
- Vurdering
- Fritaksreglene i skolen
- Ekskursjoner som metode i RLE
- Fagdidaktisk refleksjon i RLE

B. Jødedom

- Oversikt over den historiske utviklingen til jødedommen, dens utbredelse i verden og dens stilling i Norge i dag
- Jødedommens viktigste tekstkilder, trosinnhold og interne mangfold
- Sentrale fortellinger, viktige ritualer og høytider
- Etikk og levereregler
- Estetiske uttrykk i jødedommen
- Fagdidaktisk arbeid med jødedom med særlig vekt på 5.-7. trinn

C. Kristendom

- Kristendommens utbredelse i verden i dag
- Kristendommens sentrale tekstkilder og fortellinger
- Trosbekjennelser
- Symboler, ritualer og høytider

Høgskolen i Hedmark

- Etikk og levereregler
- Estetiske uttrykk i kristendommen
- Sentrale kristne trostradisjoner i Norge slik disse presenterer seg selv (f.eks. Den norske kirke, læstadianismen, Den romersk-katolske kirke, pinsekarismatiske bevegelser, Jehovas vitner)
- Fagdidaktisk arbeid med kristendom med særlig vekt på 5.-7. trinn

D. Islam

- Oversikt over den historiske utviklingen til islam, dens utbredelse i verden og dens stilling i Norge i dag
- Islams viktigste tekstkilder, trosinnhold og interne mangfold
- Sentrale fortellinger, viktige ritualer og høytider
- Etikk og levereregler
- Estetiske uttrykk i islam
- Fagdidaktisk arbeid med islam med særlig vekt på 5.-7. trinn

E. Livssyn

- Hvordan livssyn fungerer som kilder til livstolkning i vår tid
- Humanismen som livssyn, historisk og aktuelt, med vekt på norske forhold
- Forholdet mellom religion og livssyn, og hvordan en kan legge til rette for møte mellom det ikke-religiøse og det religiøse livssynsperspektivet i grunnskolens RLE-undervisning
- Fagdidaktisk arbeid med livssyn med særlig vekt på 5.-7. trinn

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen vil bli organisert som forelesninger og seminarer, med studentbidrag, samtale og dialog. Det forventes aktivt selvstudium, både med tanke på emner det foreleses over og emner det ikke gis undervisning i. Arbeid i kollokviegrupper anbefales som en mulighet til felles refleksjon rundt fagstoffet, til arbeid med egne holdninger og til personlig utvikling gjennom faglige og fagdidaktiske diskusjoner. Studentene skal få erfaring med innhenting av kunnskapsmateriale ut over det som ligger i pensumlitteraturen, f.eks. gjennom bruk av bibliotek og arbeid med elektroniske medier. Fokus på kildekritikk og etiske perspektiver ved nettbruk, kunnskapsinnhenting, kunnskapsformidling og kommunikasjon er en del av dette.

Deler av undervisningen kan dekkes gjennom ekskursjoner, f.eks. ved besøk til ulike religioners gudshus. På RLE 1 inngår det vanligvis et tilbud om deltakelse på studietur til Roma. Studieturen foregår normalt i april.

Det er obligatorisk fremmøte til undervisningen i henhold til semesterplanen. Deltakelse i en faglig seminarrekke, med studentbidrag, tekstarbeid og oppgaveløsning er obligatorisk. Det vil gjøres nærmere rede for omfang og innhold i disse seminarene i semesterplanene. I arbeidet med seminarrekken oppfordres det til bruk av digitale verktøy både til innhenting av stoff og i presentasjoner.

Praksis

Praksis er en integrert del av fagstudiet. Arbeidet med faget og praksis er knyttet sammen blant annet gjennom praktiske oppgaver som studentene skal forberede på høgskolen og gjennomføre i praksisperioden. Samtidig skal studentenes erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon på seminardager på høgskolen og i trepartsamtaler med studenter, praksislærere og faglærere.

Vi viser til gjeldende *Plan for praksisopplæringen* for detaljert informasjon om fokusområder og innhold i praksisperiodene. For studenten skal undervisningsfaget, pedagogikk og elevkunnskap og praksis utgjøre en helhet. Plan for praksisopplæringen og fagplanene supplerer hverandre.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Deltakelse i ekskursjon til Oslo, jf. semesterplanen
- Obligatorisk fremmøte til undervisningen i henhold til semesterplanen. Studenten er selv ansvarlig for å bli registrert.

Vurderingsordning

Fem timers individuell skriftlig eksamen.

Eksamen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2RLE5101-2 RLE 1, emne 2: Religion, filosofi og etikk

Emnekode: 2RLE5101-2

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen særskilte

Læringsutbytte

Religion, livssyn og etikk (RLE) er et idé-, kultur- og dannelsesfag som tar opp grunnleggende fellesmenneskelige temaer. Eksistensielle og etiske spørsmål, slik disse utfordrer individ og samfunn, belyses og drøftes gjennom faglig og fagdidaktisk arbeid.

Områder som behandles er religioner og livssyn, filosofi og etikk og fagdidaktikk. Faget skal gi bred og balansert kunnskap om filosofiske og religiøse tradisjoner i global og europeisk kontekst, men med særlig vekt på forhold som har preget norsk historie og samfunnsliv. Derfor har kristendom større vekt enn andre tradisjoner.

RLE-faget skal gi lærerstudentene kunnskap og tolkningsverktøy til å undervise og lede læringsprosesser i RLE på 5.-10. trinn i grunnskolen. Studentene skal lære å arbeide med en grunnleggende fagdidaktisk tilnærming, der spørsmål om fagstoff (undervisningens *hva*) og metoder (undervisningens *hvordan*) blir drevet aktivt frem av refleksjon over hva som legitimerer fag og emner i samfunnet og i forhold til de overordnede målene for skolen (undervisningens *hvorfor*).

RLE-faget skal følge vitenskapelige normer og presentere de ulike religionene og livssynene saklig orienterende, kritisk og med respekt for deres egenart.

Faget har en brobyggerfunksjon og skal fremme flerkulturell forståelse, toleranse og respekt for menneskerettigheter. Gjennom å invitere til refleksjon, dialog og holdningsbevissthet vil faget bidra til å utvikle integrerte lærerpersonligheter.

Studenten skal ha tilegnet seg følgende læringsutbytte

KUNNSKAP

- har kunnskap om religioner og livssyn i faget: mangfold og ulike retninger, trusinnhold og oppfattingar, praksis, etikk og estetiske uttrykk, med særleg vekt på kristendommen og norske forhold
- har kunnskap om religionshistorie med vekt på i nyare tid og særleg på kristendommens historie frå reformasjonen og framover
- har kunnskap om heilage tekstar: hovudinnhald, historisk bakgrunn og sentrale forteljingar, med

Høgskolen i Hedmark

- særleg vekt på Bibelen
- har kunnskap om samanlikningar mellom religiøse tradisjonar og sekulære livssyn
- har kunnskap om vestleg filosofihistorie, særleg menneskesyn og etikk
- har kunnskap om humanisme som livssyn i historisk kontekst og som filosofisk perspektiv i ulike variantar i bryting med andre menneskesyn gjennom historia
- har kunnskap om etiske teoriar og bruken av desse i høve til nokre aktuelle problemstillingar
- har kunnskap om menneskerettane og FNs barnekonvensjon og diskusjonane om ulike konsekvensar av desse for undervisninga i RLE
- har kunnskap om diskusjonane kring kognitiv forvirring i møte med religiøst og anna kulturelt mangfald
- har kunnskap om grunnskolefaget si historie i hovudtrekk, grunngeving, innhald og føremål
- har kunnskap om sentrale arbeidsmåtar og vurderingsformer i faget i høve til dei aktuelle trinna
- har kunnskap om barns og unges gudsomgrep, religiøse førestellingar og opplevingar
- har kunnskap om kva religiøse seremoniar og høgtider har å seie for barn og unge
- har kunnskap om reglement for fritak på religiøst og livssynsmessig grunnlag
-

FERDIGHEITER

- kan planleggje, gjennomføre og vurdere RLE-undervisning på ein sjølvstendig og fagleg gjennomtenkt måte med vekt på danningperspektiv og dei fleirkulturelle utfordringane
- kan setje seg inn i unge sine tankar og førestellingar om religiøse og filosofiske spørsmål og kan samtale med dei om dette
- kan samtale med unge om tilhøve som oppstår i samband med vanskelege livssituasjonar
- kan bruke sentrale arbeidsmåtar med vekt på dialog, utforsking, samanlikning og kritisk og analytisk arbeid i undervisning og læring
- kan samarbeide med andre lærarar, elevar og heimen om faget
- kan gjennomføre tilpassa opplæring i RLE, mellom anna med omsyn til elevar med bakgrunn i ulik tru og ulike livssyn
- kan legge til rette for utvikling av dei grunnleggjande ferdigheitene i undervisninga
- kan kombinere kravet om objektiv, kritisk og pluralistisk undervisning i RLE med varierte, elevaktive og engasjerande arbeidsmåtar
- kan reflektere kritisk over innhaldet i faget og over verdimålsettingane for faget og over forholdet mellom fag, undervisning og eiga utvikling i yrkesutøvinga

GENERELL KOMPETANSE

- har yrkesetisk kompetanse og kan sjå dette i samband med religiøse og livssynsmessige tradisjonar
- kan leggje til rette for samarbeid mellom heimen, skolen og lokalmiljøet
- har forståing for rolla som verdiformidlar i eit fleirkulturelt samfunn.

Innhold

A. Fagdidaktikk

- Å undervise i RLE på 5.-10.trinn med utgangspunkt i læreplanenes kompetansemål

- Sammenligning og refleksjon i RLE-undervisningen

B. Kristendom

- Bibelsyn
- Forholdet mellom Det gamle og Det nye testamente
- Bibelen som historisk, litterært og religiøst dokument. Bibel og kultur
- Skrifter og skriftgrupper i Bibelen, den store bibelske fortelling
- Hovedlinjer og hovedtanker i 1 og 2 Mosebok, utvalgte tekster fra Salmenes bok, Matteusevangeliet, Lukasevangeliet, Apostelgjerningene og Johannes åpenbaring
- Oversikt over hovedlinjer i europeisk kristendomshistorie, med vekt på tiden fra reformasjonen og til i dag
- Oversikt over hovedlinjer i norsk kristendomshistorie
- Kirke- og kristenliv i Norge i dag
- Fagdidaktisk arbeid med Bibel og kristendommens historie på 5.-10. trinn

C. Hinduisme og buddhisme

- om østlige religioner: likheter og forskjeller
- Oversikt over den historiske utviklingen til hinduisme og buddhisme, deres utbredelse i verden og deres stilling i Norge i dag
- Hinduismens og buddhismens viktigste tekstkilder, trosinnhold og interne mangfold
- Sentrale fortellinger, viktige ritualer og høytider
- Etikk og levereregler
- Estetiske uttrykk i hinduisme og buddhisme
- Fagdidaktisk arbeid med hinduisme og buddhisme på 5.-10. trinn

D. Filosofi

- Ulike syn på hva filosofi er
- Virkelighetsoppfatning, menneskesyn og etikk hos utvalgte tenkere i antikken og

middelalderen, som Sokrates, Platon, Aristoteles, Augustin og Thomas

- Menneskerettigheter og barns rettigheter og konsekvenser for RLE-undervisningen
- Den filosofiske samtale i skolen
- Fagdidaktisk arbeid med filosofi på 5.-10. trinn

E. Etikk

- Ulike syn på hva etikk er
- Grunnbegreper og ulike tilnæringsmåter i etikken
- Drøfting av aktuelle etiske spørsmål, som natur og miljø, mobbing og forholdet mellom kjønnene
- Etikkundervisning og verdiformidling i en flerkulturell skole
- Lærerens møte med barn i sorg og krise
- Fagdidaktisk arbeid med etikk på 5.-10. trinn

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen vil bli organisert som forelesninger og seminarer, med studentbidrag, samtale og dialog. Det forventes aktivt selvstudium, både med tanke på emner det foreleses over og emner det ikke gis undervisning i. Arbeid i kollokviegrupper anbefales som en mulighet til felles refleksjon rundt fagstoffet, til arbeid med egne holdninger og til personlig utvikling gjennom faglige og fagdidaktiske diskusjoner. Studentene skal få erfaring med innhenting av kunnskapsmateriale ut over det som ligger i pensumlitteraturen, f.eks. gjennom bruk av bibliotek og arbeid med elektroniske medier. Fokus på kildekritikk og etiske perspektiver ved nettbruk, kunnskapsinnhenting, kunnskapsformidling og kommunikasjon er en del av dette.

Deler av undervisningen kan dekkes gjennom ekskursjoner, f.eks. ved besøk til ulike religioners gudshus. På RLE 1 inngår det vanligvis et tilbud om deltakelse på studietur til Roma. Studieturen foregår normalt i april.

Det er obligatorisk fremmøte til undervisningen i henhold til semesterplanen. Deltakelse i en faglig seminarrekke, med studentbidrag, tekstarbeid og oppgaveløsning er obligatorisk. Det vil gjøres nærmere rede for omfang og innhold i disse seminarene i semesterplanene. I arbeidet med seminarrekken oppfordres det til bruk av digitale verktøy både til innhenting av stoff og i presentasjoner.

Praksis

Praksis er en integrert del av fagstudiet. Arbeidet med faget og praksis er knyttet sammen blant annet gjennom praktiske oppgaver som studentene skal forberede på høgskolen og gjennomføre i praksisperioden. Samtidig skal studentenes erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og

fagdidaktisk refleksjon på seminardager på høgskolen og i trepartsamtaler med studenter, praksislærere og faglærere.

Vi viser til gjeldende *Plan for praksisopplæringen* for detaljert informasjon om fokusområder og innhold i praksisperiodene. For studenten skal undervisningsfaget, pedagogikk og elevkunnskap og praksis utgjøre en helhet. Plan for praksisopplæringen og fagplanene supplerer hverandre.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Obligatorisk fremmøte til undervisningen og seminarer i henhold til semesterplanen. Studenten er selv ansvarlig for å bli registrert.

Vurderingsordning

- Faglig/fagdidaktisk gruppeoppgave, 7-8 sider, gruppestørrelse: Normalt 2 personer. Teller 49%.
- Individuell muntlig eksamen. Teller 51%.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2PEL5101-3 Pedagogikk og elevkunnskap 3

Emnekode: 2PEL5101-3

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Pedagogikk og elevkunnskap 1 og 2

Læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om skolen som kompleks organisasjon, om dens rammefaktorer og styringsstruktur, om samarbeidet med kommende kolleger i skolen, elever, foresatte og relevante instanser utenfor skolen og betydningen det har for elevenes læring og utvikling
- har kunnskap om sosialt, språklig, religiøst og kulturelt mangfold for å støtte elevenes læring i en inkluderende skole preget av dialog, toleranse og respekt for den enkelte
- har kunnskap om fellesskapets betydning for elevenes læringsprosesser
- har kunnskap om hvordan konflikter og mobbing kan forebygges og håndteres
- har kunnskap om overgangen mellom barnetrinn og ungdomstrinn og ungdomstrinn og videregående skole
- har kunnskap om sentrale faser og strategier i skolens historiske utvikling, og om skolens og utdanningens mandat og funksjon til ulike tider i Norge
- har kunnskap om demokrati, dannelse og utvikling av identitet, og betydningen dette har for skolens virksomhet i en internasjonalsert verden
- har kunnskap om skolen som institusjon i samfunnet, og forstår samarbeidsprosesser på ulike nivå for best mulig å legge til rette for elevenes læring

Ferdigheter

Studenten

- kan ut fra kunnskap om sosiale systemer kritisk analysere samhandlinger i klasser og grupper av elever og fatte beslutninger som stimulerer elevenes læring
- kan stimulere til forståelse av demokrati og til demokratisk deltakelse og treffe begrunnede verdivalg
- kan planlegge, gjennomføre og vurdere utviklingssamtaler
- kan reflektere over didaktiske, fagdidaktiske og skolefaglige spørsmål knyttet til elever med ulik bakgrunn i lys av arbeidet med de grunnleggende ferdigheter
- kan legge til rette for estetisk opplevelse, erfaring og erkjennelse
- kan nyttiggjøre seg lokalt arbeids-, kultur- og samfunnsliv i elevenes læreprosesser

Generell kompetanse

Studenten

- kan aktivt forholde seg til hvordan profesjonelle verdivalg påvirker elevenes læringsarbeid og kan kommunisere og analysere profesjonsetiske utfordringer både med hjemmet, kolleger og andre samarbeidspartnere kan fremme dialog, gjensidig toleranse og respekt i læringsfellesskap preget av språklig og kulturelt mangfold
- har innsikt i lærerrollens utvikling og de utfordringer læreren står overfor som oppdrager i et pluralistisk og internasjonalisert samfunn

Innhold

- Skolen som organisasjon
 - Lærerens profesjonelle rolle
 - Skoleutvikling
 - Skolen og samfunnet
 - Kompetanse om overgang til ulike skoletrinn
 - Inkludering i et flerkulturelt fellesskap
 - Inkluderende skole i et flerkulturelt perspektiv
 - Det faglige og det sosiale fellesskapet i skolen
- oppdragelse i et pluralistisk og internasjonalt samfunn

- Samarbeid med

- Hjem
- Kollegaer
- Andre instanser (PPT, barnevern, skolehelsetjeneste, politi, lokalmiljø, lokalt næringsliv etc.)

- Klassen som sosialt system

- Sosial systemteori i en pedagogisk sammenheng
- Pedagogisk analyse
- Sammenhengen mellom sosiale systemer og læringsmiljø

- Dannelse

- Ulike teorier om dannelse
- Demokrati og demokratisk deltakelse
- Etikk og verdivalg

- Skolehistorie

- På vei mot enhetsskolen
- Skolens mandat

Den norske skolen i et internasjonalt perspektiv

Organisering og arbeidsformer

Se emne 1

Praksis

Fokuspunkter for praksisperioden:

Overordnet tema: Yrkesetikk og verdivalg

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Inkluderende skole i et flerkulturelt perspektiv

Fagdidaktiske fokuspunkter: Fagene bestemmer

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

-Et skriftlig arbeid (8-10 s.) knyttet til eksempler fra teori og praksis (m.veiledning). -Et muntlig framlegg av skriftlig oppgave (se over). -Deltakelse med framlegg på 1 profesjonsseminarer.
-Deltakelse på et tverrfaglig seminar om aktuelt tema. -Obligatorisk fremmøte til undervisning i henhold til semesterplanen. Studenten er ansvarlig for at tilstedeværelse registreres.

Vurderingsordning

Praktisk muntlig eksamen knyttet til eksempler fra pedagogisk teori og praksis. Eksamen vurderes med gradert bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter. Teller 25 % av endelig karakter i faget.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2RLE5101-3 RLE 2, emne 3: Modernitet, konfesjonskunnskap og religionsdidaktikk

Emnekode: 2RLE5101-3

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen særskilte

Læringsutbytte

Religion, livssyn og etikk 2 (RLE 2) er et studium som gir bredde og utdyping av utvalgte temaer innen religion, filosofi, idéhistorie, livssyn, etikk og fagdidaktikk. I forhold til RLE 1 vil fokus rettes mot nye og supplerende temaer innen fagdisiplinene.

Det er et mål at studentene skal være faglig oppdatert og trygge i sin pedagogiske behandling av religions- og livssynsmangfoldet som omgir barn og ungdom i vår tid. En vil arbeide med kristendommen i verden i dag ved hjelp av tekststudium og ved en innføring i ulike tros- og kirkesamfunn. Islam behandles gjennom å belyse tendenser og utviklingsrekk som er typiske for nyere tid. I tillegg drøftes spørsmål om religion og samfunn på verdens mest folkerike kontinent, Asia, med vekt på Kina. Alternativ religiøsitet som utfordrer barn og ungdom blir også trukket inn i studiet. Behandlingen av modernitetens filosofi kombineres med en oversikt over norsk livssynsdebatt fra 1870-årene til i dag, samt over nyere moralfilosofiske problemer.

Sammenlignende innfallsvinkler vil benyttes i religions- og livssynsstudiet, og en vil arbeide med perspektivmangfold, kilder og kildekritikk. Arbeidet med faget skal være forskningsbasert og vil gi studentene innsikt i bruk av vitenskapelige forskningsmetoder.

Faget skal stimulere til selvstendig fagdidaktisk refleksjon og praksis, med utgangspunkt i et bredt europeisk perspektiv på religions- og livssynsdidaktikk. Det vil være særlig vekt på elevers utforskende og kreative muligheter, gjennom arbeid med estetiske uttrykks- og formidlingsformer. Den fagdidaktiske vinklingen sikter inn mot arbeid blant eldre barn og ungdom, med vekt på 5.-10. trinn i grunnskolen.

I tillegg til å fremme grundig faglig og fagdidaktisk arbeid, vil studiet bidra til å skape reflekterte og engasjerte RLE-lærere, med god forståelse for læreroppdragets utfordringer og for den aktuelle elevgruppens behov. Ved siden av å dyktiggjøre for RLE-undervisning av høy kvalitet, vil RLE 2 bidra til å utvikle integrerte lærerpersonligheter.

Studenten skal ha tilegnet seg følgende læringsutbytte

KUNNSKAP

- har kunnskap om viktige trus - og livstolkingar i religionane, anna religiøst mangfald i historisk og aktuelt perspektiv, med vekt på europeiske og meir globale forhold
- har kunnskap om religionshistorie med vekt på eldre tid og særleg på kristendommens historie fram til og med reformasjonen
- har kunnskap om heilage tekstar med viktige forteljingar i religionane, deira litterære uttrykk og sjangrar, verknadshistorie, hermeneutikk og historisk-vitskaplege perspektiv på tekstane
- har kunnskap om samisk religionshistorie
- har kunnskap om samanlikningar mellom religiøse tradisjonar og praksisar
- har kunnskap om sekulære livstolkingar med vekt på ideologiar
- har kunnskap om vestleg filosofihistorie med vekt på antikken
- har kunnskap om religiøse, humanistiske og naturalistiske verdiperspektiv i møte med aktuelle utfordringar som spørsmål om liv og død, kjønn og likestilling, seksualitet, økonomi, miljø og ressursbruk, rusmiddel og rusmisbruk
- har kunnskap om FNs internasjonale konvensjonar om menneskerettane og ILO-konvensjonen om urfolk og stammefolk i sjølvstendige statar, samt aktuell diskusjon om menneskerettsomgrepet
- har kunnskap om grunnskolefaget si historie med særleg vekt på tida etter 1997 og ulike løysingar på religions- og filosofiundervisninga i andre land
- har kunnskap om eit breitt utval av moglege arbeidsmåtar i faget og tilsvarande vurderingsformer

FERDIGHEITER

- kan bruke eit breitt utval av varierte arbeidsmåtar med vekt på utforskande samtalar
- kan vurdere lærebøker og andre læremiddel i faget, òg i eiga undervisning
- kan lage lokale læreplanar i RLE
- kan reflektere over eiga utvikling i yrkesutøvinga som RLE-lærer
- kan integrere dei grunnleggande ferdigheitene i RLE-undervisninga: kunne uttrykkje seg munnleg og skriftleg, lese ulike typar tekstar og rekne
- kan tolke korleis tekstar, kunst og arkitektur uttrykkjer meining i RLE-emna, gjennom sjangrar, symbol, metaforar og andre verkemiddel
- kunne bruke digitale verktøy med særleg blick for kjeldekritikk i høve til søk etter informasjon og etiske spørsmål om nettetikette og personvern
- kan bruke prinsippa for erfaringsbasert forskning i eiga verksemd som RLE-lærer

GENERELL KOMPETANSE

- kan gjere greie for ulike konsekvensar av verdigrunnlaget for skolen
- kan sjå ungdomskultur og samfunn elles i samheng med religionar og livssyn

Innhold

A. Modernitetens filosofi

- Ulike syn på forholdet mellom filosofi, religion og etikk i moderniteten

Høgskolen i Hedmark

- Politisk filosofi hos utvalgte tenkere i renessansen, som Machiavelli og Hobbes
- Kunnskapssyn og etikk hos utvalgte tenkere i opplysningen, som Hume og Kant
- Virkelighetsoppfatning, menneskesyn og etikk hos utvalgte tenkere i nyere vestlig filosofi, som Kierkegaard, Nietzsche, Darwin og Freud.
- Fagdidaktisk arbeid med modernitetens filosofi på 5.-10. trinn

B. Etikk og livssyn i moderniteten

- Nyere moralfilosofisk debatt, med vekt på diskursetikk, dydsetikk og nærhetsetikk
- Moralsk identitet og personlige forutsetninger for yrkesetikk
- Etikkdidaktiske utfordringer i skolen
- Norsk livssynsdebatt fra 'det moderne gjennombrudd' til i dag
- Fagdidaktisk arbeid med etikk og livssyn i moderniteten på 5.-10. trinn

C. Konfesjonskunnskap

- Enhet og mangfold i kristendommen
- Den ortodokse kirke og den romersk-katolske kirke
- Den evangelisk-lutherske kirke
- Frikirkelige bevegelser i Norge
- Fagdidaktisk arbeid med konfesjonskunnskap på 5.-10. trinn

D. Religionsdidaktikk i europeisk kontekst

- Religions- og livssynsundervisning i et utvalg europeiske land
- Elevtekster og -tegninger som kunnskapsbase for lærere

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen gis i form av oversiktsforelesninger med grunnleggende innføring i de ulike fagemnene. Emner som krever særlig forklaring og utdyping vektlegges. Samtale, diskusjon og aktiv deltakelse er viktige undervisningsformer i grunnskolen, og vil derfor også stå sentralt i studiet. Fagdidaktikk er en egen fagdisiplin, men vil samtidig være en viktig del av alle andre fagemner. Detaljerte semesterplaner viser hvilke temaer som til enhver tid er aktuelle.

Høgskolen i Hedmark

Det er bare deler av pensum som dekkes av undervisningen. Derfor vil selvstudium stå sentralt for å tilegne seg et godt grep på faget. Det oppfordres også til bruk av kollokviegrupper. Fortrolighet med kritisk innhenting av kunnskap og informasjon via bibliotek, elektroniske medier og andre medier styrker det faglige arbeidet, og bidrar til at aktualitetsperspektivet holdes levende. Det gjøres bruk av dataprogrammet Fronter til nettbasert informasjon, kommunikasjon og oppgaveløsning. Også som hjelpemiddel i presentasjons- og formidlingssammenheng vil datateknologi benyttes.

Obligatorisk på RLE 104 er presentasjon av og deltakelse i fagdidaktiske drøftinger i seminarer knyttet til undervisning for 5.-10. trinn. Obligatorisk er også en ekskursjon til kristne kirkesamfunn i Hamar. På RLE 105 er en skriftlig individuell faglig/fagdidaktisk oppgave på 4-5 sider obligatorisk. Oppgaven skal vurderes til godkjent/ikke godkjent. For begge emner gjelder obligatorisk frammøte til undervisning i henhold til semesterplaner.

Praksis

Praksis er en integrert del av fagstudiet. Arbeidet med faget og praksis er knyttet sammen blant annet gjennom praktiske oppgaver som studentene skal forberede på høgskolen og gjennomføre i praksisperioden. Samtidig skal studentenes erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon på seminardager på høgskolen og i trepartsamtaler med studenter, praksislærere og faglærere.

Vi viser til gjeldende *Plan for praksisopplæringen* for detaljert informasjon om fokusområder og innhold i praksisperiodene. For studenten skal undervisningsfaget, pedagogikk og elevkunnskap og praksis utgjøre en helhet. Plan for praksisopplæringen og fagplanene supplerer hverandre.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Presentasjon av og deltakelse i fagdidaktiske drøftinger i seminarer, knyttet til undervisning for 5.-10. trinn
- Ekskursjon til kristne kirkesamfunn i Hamar
- Obligatorisk frammøte til undervisningen i henhold til semesterplanen. Studenten er selv ansvarlig for å bli registrert.

Vurderingsordning

Seks timers individuell skriftlig eksamen

Eksamen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2PEL5101-4 Pedagogikk og elevkunnskap 4

Emnekode: 2PEL5101-4

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Pedagogikk og elevkunnskap 1, 2 og 3

Læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om sentrale vitenskapsteoretiske spørsmålsstillinger i utdanningsforskning
- har innsikt i sentrale spørsmål knyttet til forskningsmetoder med relevans for studier av virksomhet i og omkring skolen
- har kunnskap om sentrale praktiske, faglige og pedagogiske utfordringer i grunnskolens virksomhet som er utviklet gjennom bacheloroppgaven
- har inngående kunnskap om det emnet som den enkelte har fordypet seg i gjennom bacheloroppgaven

Ferdigheter

Studenten

- kan kritisk analysere relevant forskning om læringsarbeid og hvilken betydning denne kan ha for undervisningen og for alle elevers læring
- kan planlegge og delta i utviklings- og endringsprosesser i skolen, og kan kritisk vurdere disse i etterkant
- kan anvende vitenskapsteoretisk og metodisk kunnskap i utformingen av egen bacheloroppgave
- har tilegnet seg ferdigheter i akademisk skriving

Generell kompetanse

Studenten

- kan vise et faglig engasjement i viktige spørsmål om skole og opplæring, og på et forskningsmessig grunnlag kunne analysere og formidle et sammensatt fagstoff på en overbevisende måte
- kan selvstendig forholde seg til forskningsetiske problemstillinger

Innhold

- Vitenskapsteori
- Samfunnsvitenskap
 - Forskningsmetode
- Kvantitativ metode
- Kvalitativ metode
- Grunnleggende statistikkforståelse
 - utfordringer i grunnskolens virksomhet
- Forsknings- og utviklingsarbeid
- Endrings- og utviklingsarbeid
 - Akademisk skriving

Organisering og arbeidsformer

Se emne 1

Praksis

Fokuspunkter for praksisperioden:

Overordnet tema: Skolen i samfunnet

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Skolen som organisasjon og skoleutvikling

Fagdidaktiske fokuspunkter: Varierte arbeidsmåter i fagene; – entreprenørskap, læringsstrategier

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

-Deltakelse med framlegg på ett profesjonsseminar. -Deltakelse på tverrfaglig seminar om aktuelle tema. -Obligatorisk fremmøte til undervisning i henhold til semesterplanen. Studenten er ansvarlig for at tilstedeværelse registreres.

Vurderingsordning

Bacheloroppgave som vurderes med gradert bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter.
Teller 25 % av endelig karakter i faget.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2RLE5101-4 RLE 2, emne 4: Religion, samfunn og estetikk

Emnekode: 2RLE5101-4

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen særskilte

Læringsutbytte

Religion, livssyn og etikk 2 (RLE 2) er et studium som gir bredde og utdyping av utvalgte temaer innen religion, filosofi, idéhistorie, livssyn, etikk og fagdidaktikk. I forhold til RLE 1 vil fokus rettes mot nye og supplerende temaer innen fagdisiplinene.

Det er et mål at studentene skal være faglig oppdatert og trygge i sin pedagogiske behandling av religions- og livssynsmangfoldet som omgir barn og ungdom i vår tid. En vil arbeide med kristendommen i verden i dag ved hjelp av tekststudium og ved en innføring i ulike tros- og kirkesamfunn. Islam behandles gjennom å belyse tendenser og utviklingsrekk som er typiske for nyere tid. I tillegg drøftes spørsmål om religion og samfunn på verdens mest folkerike kontinent, Asia, med vekt på Kina. Alternativ religiøsitet som utfordrer barn og ungdom blir også trukket inn i studiet. Behandlingen av modernitetens filosofi kombineres med en oversikt over norsk livssynsdebatt fra 1870-årene til i dag, samt over nyere moralfilosofiske problemer.

Sammenlignende innfallsvinkler vil benyttes i religions- og livssynsstudiet, og en vil arbeide med perspektivmangfold, kilder og kildekritikk. Arbeidet med faget skal være forskningsbasert og vil gi studentene innsikt i bruk av vitenskapelige forskningsmetoder.

Faget skal stimulere til selvstendig fagdidaktisk refleksjon og praksis, med utgangspunkt i et bredt europeisk perspektiv på religions- og livssynsdidaktikk. Det vil være særlig vekt på elevs utforskende og kreative muligheter, gjennom arbeid med estetiske uttrykks- og formidlingsformer. Den fagdidaktiske vinklingen sikter inn mot arbeid blant eldre barn og ungdom, med vekt på 5.-10. trinn i grunnskolen.

I tillegg til å fremme grundig faglig og fagdidaktisk arbeid, vil studiet bidra til å skape reflekterte og engasjerte RLE-lærere, med god forståelse for læreroppdragets utfordringer og for den aktuelle elevgruppens behov. Ved siden av å dyktiggjøre for RLE-undervisning av høy kvalitet, vil RLE 2 bidra til å utvikle integrerte lærerpersonligheter.

Studenten skal ha tilegnet seg følgende læringsutbytte

KUNNSKAP

Høgskolen i Hedmark

- har kunnskap om viktige trus - og livstolkingar i religionane, anna religiøst mangfald i historisk og aktuelt perspektiv, med vekt på europeiske og meir globale forhold
- har kunnskap om religionshistorie med vekt på eldre tid og særleg på kristendommens historie fram til og med reformasjonen
- har kunnskap om heilage tekstar med viktige forteljingar i religionane, deira litterære uttrykk og sjangrar, verknadshistorie, hermeneutikk og historisk-vitskaplege perspektiv på tekstane
- har kunnskap om samisk religionshistorie
- har kunnskap om samanlikningar mellom religiøse tradisjonar og praksisar
- har kunnskap om sekulære livstolkingar med vekt på ideologiar
- har kunnskap om vestleg filosofihistorie med vekt på antikken
- har kunnskap om religiøse, humanistiske og naturalistiske verdiperspektiv i møte med aktuelle utfordringar som spørsmål om liv og død, kjønn og likestilling, seksualitet, økonomi, miljø og ressursbruk, rusmiddel og rusmisbruk
- har kunnskap om FNs internasjonale konvensjonar om menneskerettane og ILO-konvensjonen om urfolk og stammefolk i sjølvstendige statar, samt aktuell diskusjon om menneskerettsomgrepet
- har kunnskap om grunnskolefaget si historie med særleg vekt på tida etter 1997 og ulike løysingar på religions- og filosofiundervisninga i andre land
- har kunnskap om eit breitt utval av moglege arbeidsmåtar i faget og tilsvarende vurderingsformer

FERDIGHEITER

- kan bruke eit breitt utval av varierte arbeidsmåtar med vekt på utforskande samtalar
- kan vurdere lærebøker og andre læremiddel i faget, òg i eiga undervisning
- kan lage lokale læreplanar i RLE
- kan reflektere over eiga utvikling i yrkesutøvinga som RLE-lærer
- kan integrere dei grunnleggande ferdigheitene i RLE-undervisninga: kunne uttrykkje seg munnleg og skriftleg, lese ulike typar tekstar og rekne
- kan tolke korleis tekstar, kunst og arkitektur uttrykkjer meining i RLE-emna, gjennom sjangrar, symbol, metaforar og andre verkemiddel
- kunne bruke digitale verktøy med særleg blick for kjeldekritikk i høve til søk etter informasjon og etiske spørsmål om nettetikette og personvern
- kan bruke prinsippa for erfaringsbasert forskning i eiga verksemd som RLE-lærer

GENERELL KOMPETANSE

- kan gjere greie for ulike konsekvensar av verdigrunnlaget for skolen
- kan sjå ungdomskultur og samfunn elles i samanheng med religionar og livssyn

Innhold

A. Bibeltekster og bibelteologi

- Bibelen som helhet og ulike sjangere i bibellitteraturen
- Hovedlinjer i Det gamle testamente: sentrale temaer og forestillinger, med vekt på tekstbruk

- Hovedtanker i Johannesevangeliet, med tolkning av utvalgte tekster
- Apostelen Paulus og hovedtemaer i Romerbrevet
- Fagdidaktisk arbeid med bibeltekster og bibelteologi på 5.-10. trinn

B. Islam i vår tid

- Islams bakgrunn i Saudi-Arabia, tradisjon og mangfold
- Moderat islam og islamisme
- Islam i europeisk kontekst
- Nettbaserte presentasjoner av islamsk mangfold i vår tid
- Fagdidaktisk arbeid med islam i vår tid på 5.-10. trinn

C. Religion og samfunn i Kina

- Kinesiske hovedtradisjoner i religionshistorien: taoisme og konfutsianisme
- Buddhisme, jødedom, kristendom og islam i Kina
- Religioners vilkår og stilling i dagens Kina
- Fagdidaktisk arbeid med religion og samfunn i Kina på 5.-10. trinn

D. Religiøs alternativkultur

- Nyreligiøse retninger og tendenser i Norge
- Ungdom og religiøs alternativkultur
- Hovedtrekk ved tradisjonell samisk religion
- Fagdidaktisk arbeid med religiøs alternativkultur på 5.-10. trinn

E. Estetiske perspektiver i religionene

- Kunstens plass og rolle i utvalgte religioner
- Visuelle uttrykksformer, symboler og motiver i kristendom, islam og buddhisme
- Bildeforbud i jødedom og islam

Fagdidaktisk arbeid med kunst i religionene på 5.-10. trinn

Organisering og arbeidsformer

Høgskolen i Hedmark

Undervisningen gis i form av oversiktsforelesninger med grunnleggende innføring i de ulike fagemnene. Emner som krever særlig forklaring og utdyping vektlegges. Samtale, diskusjon og aktiv deltakelse er viktige undervisningsformer i grunnskolen, og vil derfor også stå sentralt i studiet. Fagdidaktikk er en egen fagdisiplin, men vil samtidig være en viktig del av alle andre fagemner. Detaljerte semesterplaner viser hvilke temaer som til enhver tid er aktuelle.

Det er bare deler av pensum som dekkes av undervisningen. Derfor vil selvstudium stå sentralt for å tilegne seg et godt grep på faget. Det oppfordres også til bruk av kollokviegrupper. Fortrolighet med kritisk innhenting av kunnskap og informasjon via bibliotek, elektroniske medier og andre medier styrker det faglige arbeidet, og bidrar til at aktualitetsperspektivet holdes levende. Det gjøres bruk av dataprogrammet Fronter til nettbasert informasjon, kommunikasjon og oppgaveløsning. Også som hjelpemiddel i presentasjons- og formidlingssammenheng vil datateknologi benyttes.

Obligatorisk på RLE 104 er presentasjon av og deltakelse i fagdidaktiske drøftinger i seminarer knyttet til undervisning for 5.-10. trinn. Obligatorisk er også en ekskursjon til kristne kirkesamfunn i Hamar. På RLE 105 er en skriftlig individuell faglig/fagdidaktisk oppgave på 4-5 sider obligatorisk. Oppgaven skal vurderes til godkjent/ikke godkjent. For begge emner gjelder obligatorisk frammøte til undervisning i henhold til semesterplaner.

Praksis

Praksis er en integrert del av fagstudiet. Arbeidet med faget og praksis er knyttet sammen blant annet gjennom praktiske oppgaver som studentene skal forberede på høgskolen og gjennomføre i praksisperioden. Samtidig skal studentenes erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon på seminardager på høgskolen og i trepartsamtaler med studenter, praksislærere og faglærere.

Vi viser til gjeldende *Plan for praksisopplæringen* for detaljert informasjon om fokusområder og innhold i praksisperiodene. For studenten skal undervisningsfaget, pedagogikk og elevkunnskap og praksis utgjøre en helhet. Plan for praksisopplæringen og fagplanene supplerer hverandre.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Godkjent skriftlig individuell faglig/fagdidaktisk oppgave på 4-5 sider.
- Obligatorisk frammøte til undervisningen i henhold til semesterplanen. Studenten er selv ansvarlig for å bli registrert.

Vurderingsordning

Individuell muntlig eksamen

Eksamen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2EN5101-3 Engelsk 2, emne 3: Å være engelsklærer

Emnekode: 2EN5101-3

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen særskilte

Læringsutbytte

Engelsk er et verdensspråk som spiller en sentral rolle i utdanning, arbeidsliv og fritid. Engelsklærere må kunne møte denne utfordringen for barn og unge i dag, og samtidig bidra til at elevene kan bruke engelske tekster i vid forstand og til personlig vekst, i og med at engelsk også er et danningsfag. Engelsklærerne må være trygge modeller i klasserommet, med gode språkferdigheter og god innsikt i egne læringsstrategier. I tillegg til å undervise i tråd med resultater fra relevant forskning og gjeldende læreplan, må de kunne lede læringsarbeidet for å ivareta en mangfoldig elevgruppe. Dette innebærer at lærerne må ha solid kunnskap om engelsk fagdidaktikk og om fagets plass i opplæringsløpet, fra 5. trinn til elevene blir mer selvstendige språkbrukere mot slutten av ungdomstrinnet.

Gjennom engelskstudiet vil studentene lære å tilrettelegge opplæringen for at elever på 5.-10. trinn skal kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig, kunne lese og regne og kunne bruke digitale verktøy i engelsk.

Studenten skal ha tilegnet seg følgende læringsutbytte

KUNNSKAP

- har innsikt i arbeidet med å videreutvikle de grunnleggende ferdighetene og tilrettelegge for progresjon i overgangen mellom barne- og ungdomstrinn
- har kunnskap om barn og unges språklæring i et andrespråksperspektiv, språklæringsteorier samt strategier, metoder, vurderingsverktøy og vurderingsformer som fremmer språkutvikling
- har kunnskap om hvordan muntlig og skriftlig språk kan integreres i inspirerende og meningsfulle aktiviteter
- har innsikt i ulike læringsstrategier som kan bidra til å gjøre at elevene kan ta hånd om egen læring og språkutvikling i et langsiktig perspektiv
- har kunnskap om ulike måter å organisere opplæringen på
- har kjennskap til hvordan en kan tilpasse språkopplæringen til den enkelte elev
- har kjennskap til læreplan for engelskfaget i skolen og forholdet til det europeiske rammeverket for språk
- har kunnskap om ulike internasjonale og nasjonale prøver og kartleggingsverktøy
- har kunnskap om historisk utvikling av metoder og tilnærminger til opplæring i engelsk
- har kunnskap om ulike læringsarenaer, eksempelvis digitale media, i opplæringen for barn og unge

FERDIGHETER

- kan planlegge, lede og vurdere elevers læringsarbeid på en måte som tar hensyn til mangfoldet i elevgruppen når det gjelder ulike behov og ulik kulturell og språklig bakgrunn
- kan aktivt gjøre nytte av elevenes erfaringer med engelsk og eventuelt andre språk
- kan arbeide selvstendig med problemstillinger i faget
- kan legge til rette for et trygt læringsmiljø med variert, differensiert og meningsfylt læringsarbeid forankret i teori og egen erfaring, som fremmer videreutviklingen av de grunnleggende ferdighetene for alle elever
- kan anvende fagkunnskapen didaktisk og reflektert i henhold til gjeldende læreplan for grunnskolen og kritisk vurdere egen undervisning
- kan planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning slik at det tas hensyn til mangfoldet i elevgruppen og kulturell og språklig bakgrunn
- kan bevisstgjøre elevene i valg av læringsstrategier
- kan utøve en helhetlig vurderingspraksis og legge til rette for elevenes selvstendige språklæring ved å bevisstgjøre dem i valg av læringsstrategier
- kan vurdere elevenes måloppnåelse med og uten karakterer, og begrunne vurderingene
- kan tilpasse undervisningen til enkelteleven ved å velge og legge til rette for varierte og differensierte læringsaktiviteter som fremmer utviklingen av elevenes reseptive og produktive språkferdigheter, bl.a. ved pedagogisk bruk av digitale læringsverktøy

GENERELL KOMPETANSE

- kan formidle relevant fagstoff og kommunisere på engelsk på en måte som er tilpasset målgruppen
- kan reflektere over egen læring og praksis i forhold til etiske grunnverdier og skolens ansvar for barn og unges personlige vekst
- kan arbeide selvstendig og sammen med andre for å løse identifiserte problemer knyttet til elevers læring og utvikling i engelskfaget

Innhold

- Andrespråkstilegnelse
- Utvikling og vurdering av undervisning
- Utforming og tilpasning av lærestoff egnet for elever på 5.-10 trinn
- Et utvalg tekster egnet til å fremme språklig og interkulturell læring på mellom- og ungdomstrinnet
- Vurdering i engelskfaget
- Vurdering av læremidler for 5.-10. trinn

- Styrings- og veiledningsdokumenter i engelskfaget

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen går i vårsemesteret og legges opp som ukentlig undervisning i form av seminarer og nettbasert arbeid, individuelt og i grupper. Aktiv deltakelse gjennom høgskolens IKT-baserte studiestøttesystem Fronter er en viktig del av studiet. Detaljer vil komme i semesterplanen. Studentene skal også utføre praktiske oppgaver slik det går fram av semesterplanen, delta på seminardager på høgskolen i praksisperioden, og forberede og delta i trepartssamtaler på profesjonsseminaret etter praksisperioden.

Praksis

Praksis er en integrert del av fagstudiet. Arbeidet med faget og praksis er knyttet sammen blant annet gjennom praktiske oppgaver som studentene skal forberede på høgskolen og gjennomføre i praksisperioden. Samtidig skal studentenes erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon på seminardager på høgskolen og i trepartssamtaler med studenter, praksislærere og faglærere.

Vi viser til gjeldende *Plan for praksisopplæringen* for detaljert informasjon om fokusområder og innhold i praksisperiodene. For studenten skal undervisningsfaget, pedagogikk og elevkunnskap og praksis utgjøre en helhet. Plan for praksisopplæringen og fagplanene supplerer hverandre.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

For å kunne gå opp til eksamen i emnet må studentene ha levert og fått godkjent:

- I løpet av undervisningsperioden blir det gitt inntil 7 obligatoriske arbeidsoppgaver, i form av skriftlige eller muntlige individuelle eller gruppeoppgaver. Detaljerte retningslinjer og innleveringsfrister vil gå fram av semesterplanen.
- Obligatorisk frammøte til undervisning i henhold til semesterplanen. Studenten er selv ansvarlig for å bli registrert.

Vurderingsordning

Mappevurdering. Nærmere spesifisering av krav til antall arbeider, innhold og format på mappearbeidene vil gå fram av semesterplanen. I vurderingen legges det vekt på både fagdidaktisk innhold og språkferdigheter i engelsk. Mappen vurderes med graderte karakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2EN5101-2 Engelsk 1, emne 2: Litteratur og kultur

Emnekode: 2EN5101-2

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen særskilte

Læringsutbytte

Engelsk er et verdensspråk som spiller en sentral rolle i utdanning, arbeidsliv og fritid. Engelsklærere må kunne møte denne utfordringen for barn og unge i dag, og samtidig bidra til at elevene kan bruke engelske tekster i vid forstand og til personlig vekst, i og med at engelsk også er et danningsfag. Engelsklærerne må være trygge modeller i klasserommet, med gode språkferdigheter og god innsikt i egne læringsstrategier. I tillegg til å undervise i tråd med resultater fra relevant forskning og gjeldende læreplan, må de kunne lede læringsarbeidet for å ivareta en mangfoldig elevgruppe. Dette innebærer at lærerne må ha solid kunnskap om engelsk fagdidaktikk og om fagets plass i opplæringsløpet, fra 5. trinn til elevene blir mer selvstendige språkbrukere mot slutten av ungdomstrinnet.

Gjennom engelskstudiet vil studentene lære å tilrettelegge opplæringen for at elever på 5.-10. trinn skal kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig, kunne lese og regne og kunne bruke digitale verktøy i engelsk.

Studenten skal ha tilegnet seg følgende læringsutbytte

KUNNSKAP

- har kunnskap om engelsk som verdensspråk og utviklingen av dets rolle som kontaktspråk for mennesker fra ulike land og kulturer og dets betydning for internasjonalisering innen utdanning og arbeidsliv
- har kjennskap til noen varianter av engelsk
- har kunnskap om teksters struktur og språklige virkemidler og om kritiske og analytiske tilnærminger til litteratur og annen tekst
- har kunnskap om levesett og kulturuttrykk i engelsktalende land med vekt på tekster for barn og unge som fremmer interkulturell læring, samt innsikt i språkstimulerende bruk av tekster i undervisningen
- har kunnskap om sentrale verk i engelskspråklig litteraturtradisjon

FERDIGHETER

- kan bruke målspråket sikkert og funksjonelt muntlig og skriftlig i ulike situasjoner og sjangere

- med presisjon, flyt og sammenheng
- kan tilrettelegge for elevenes læring om og videre utforskning av samfunnsliv, historie og kulturuttrykk i engelsktalende land
- kan legge til rette for elevers arbeid med engelskspråklige tekster og utforskning av levesett og kulturuttrykk i engelsktalende land sett i relasjon til egen kultur, med hovedvekt på skriftlige, muntlige og sammensatte tekster for barn
- kan bevisstgjøre elevene på prosesser knyttet til lesing og skriving og hvordan de kan bruke disse strategisk i sin egen læring
- kan arbeide selvstendig med problemstillinger i faget

GENERELL KOMPETANSE

- kan formidle relevant fagstoff og kommunisere på engelsk på en måte som er tilpasset målgruppen
- kan reflektere over egen læring og praksis i forhold til etiske grunnverdier og skolens ansvar for barn og unges personlige vekst
- kan vedlikeholde og utvikle egen språklige kompetanse

Innhold

- Engelsk i et globalt perspektiv
- Et utvalg tekster og andre kulturelle uttrykk egnet til å fremme studentenes kjennskap til samfunnsliv, kultur og historie i engelsktalende land
- Et utvalg tekster egnet til å utvikle studentenes litteraturfaglige kompetanse
- Lese- og skriveprosesser og -strategier

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen går i vårsemesteret og legges opp som ukentlig undervisning i form av seminarer og nettbasert arbeid, individuelt og i grupper. Aktiv deltakelse gjennom høgskolens IKT-baserte studiestøttesystem Fronter er en viktig del av studiet. Et studieopphold på en uke ved Det norske studiesenteret ved Universitet i York (<http://www.york.ac.uk/inst/nsc/>) er en integrert del av emnet for førsteårsstudenter. Studenter som av velferdsgrunner ikke har mulighet for å reise til York utfører et selvstudium over et oppgitt tema og leverer et skriftlig arbeid om temaet. Studentene skal også utføre praktiske oppgaver slik det går fram av semesterplanen, delta på seminardager på høgskolen i praksisperioden, og forberede og delta i trepartssamtaler på profesjonsseminaret etter praksisperioden.

Praksis

Praksis er en integrert del av fagstudiet. Arbeidet med faget og praksis er knyttet sammen blant annet gjennom praktiske oppgaver som studentene skal forberede på høgskolen og gjennomføre i praksisperioden. Samtidig skal studentenes erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon på seminardager på høgskolen og i trepartsamtaler med studenter, praksislærere og faglærere.

Vi viser til gjeldende *Plan for praksisopplæringen* for detaljert informasjon om fokusområder og innhold i praksisperiodene. For studenten skal undervisningsfaget, pedagogikk og elevkunnskap og praksis utgjøre en helhet. Plan for praksisopplæringen og fagplanene supplerer hverandre.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

For å kunne gå opp til eksamen i emnet må studentene ha levert og fått godkjent:

- 2 skriftlige oppgaver (3 for de som ikke kan delta på undervisning ved det norske studiesenteret i York).
- Obligatorisk frammøte til undervisning i henhold til semesterplanen. Studenten er selv ansvarlig for å bli registrert.

Detaljerte retningslinjer og innleveringsfrister vil gå fram av semesterplanen.

Vurderingsordning

Individuell muntlig eksamen.

Eksamen vurderes med graderte karakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2EN5101-1 Engelsk 1, emne 1: Engelsk språk og språkbruk

Emnekode: 2EN5101-1

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen særskilte

Læringsutbytte

Engelsk er et verdensspråk som spiller en sentral rolle i utdanning, arbeidsliv og fritid. Engelsklærere må kunne møte denne utfordringen for barn og unge i dag, og samtidig bidra til at elevene kan bruke engelske tekster i vid forstand og til personlig vekst, i og med at engelsk også er et danningsfag. Engelsklærerne må være trygge modeller i klasserommet, med gode språkferdigheter og god innsikt i egne læringsstrategier. I tillegg til å undervise i tråd med resultater fra relevant forskning og gjeldende læreplan, må de kunne lede læringsarbeidet for å ivareta en mangfoldig elevgruppe. Dette innebærer at lærerne må ha solid kunnskap om engelsk fagdidaktikk og om fagets plass i opplæringsløpet, fra 5. trinn til elevene blir mer selvstendige språkbrukere mot slutten av ungdomstrinnet.

Gjennom engelskstudiet vil studentene lære å tilrettelegge opplæringen for at elever på 5.-10. trinn skal kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig, kunne lese og regne og kunne bruke digitale verktøy i engelsk.

Studenten skal ha tilegnet seg følgende læringsutbytte

KUNNSKAP

- har kunnskap om lydsystemet i engelsk, ordtilfanget og språkets grammatiske struktur med vekt på forskjeller og likheter mellom engelsk og norsk
- har innsikt i kulturelle konvensjoner for språkbruk
- har kjennskap til sjangere og deres sentrale kjennetegn

FERDIGHETER

- kan bruke engelsk sikkert og funksjonelt muntlig og skriftlig tilpasset målgruppen i ulike situasjoner og være en god språkmodell for elevene
- kan veilede elever i deres språkutvikling gjennom å gjøre dem bevisst hvordan språket er bygd opp, slik at de kan gjøre seg nytte av forskjeller og likheter mellom morsmålet og engelsk

GENERELL KOMPETANSE

- kan formidle relevant fagstoff og kommunisere på engelsk på en måte som er tilpasset målgruppen
- kan reflektere over egen læring og praksis i forhold til etiske grunnverdier og skolens ansvar for barn og unges personlige vekst

Innhold

- Det engelske lydsystemet, med vekt på forskjeller mellom engelsk og studentenes morsmål
- Engelsk grammatikk og ordforråd, med vekt på forskjeller mellom engelsk og studentenes morsmål
- Et utvalg tekster egnet til å fremme språklig og interkulturell læring
- Tekstbygging
- Vurdering av egen språkproduksjon
- Praktisk engelsk språkbruk

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen går i høstsemesteret og legges opp som ukentlig undervisning i form av seminarer og nettbasert arbeid, individuelt og i grupper. Aktiv deltakelse gjennom høgskolens IKT-baserte studiestøttesystem Fronter er en viktig del av studiet. Studentene skal også utføre praktiske oppgaver slik det går fram av semesterplanen, delta på seminardager på høgskolen i praksisperioden, og forberede og delta i trepartsamtaler på profesjonsseminaret etter praksisperioden.

Praksis

Praksis er en integrert del av fagstudiet. Arbeidet med faget og praksis er knyttet sammen blant annet gjennom praktiske oppgaver som studentene skal forberede på høgskolen og gjennomføre i praksisperioden. Samtidig skal studentenes erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon på seminardager på høgskolen og i trepartsamtaler med studenter, praksislærere og faglærere.

Vi viser til gjeldende *Plan for praksisopplæringen* for detaljert informasjon om fokusområder og innhold i praksisperiodene. For studenten skal undervisningsfaget, pedagogikk og elevkunnskap og praksis utgjøre en helhet. Plan for praksisopplæringen og fagplanene supplerer hverandre.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

For å kunne gå opp til eksamen i emnet må studentene ha levert og fått godkjent:

- 1 skriftlig oppgave
- 1 muntlig oppgave

- Obligatorisk frammøte til undervisning i henhold til semesterplanen. Studenten er selv ansvarlig for å bli registrert.

Detaljerte retningslinjer og innleveringsfrister vil gå fram av semesterplanen.

Vurderingsordning

4 timers individuell skriftlig eksamen.

Eksamen vurderes med graderte karakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2NF5101-2 Naturfag 1, emne 2: Biologi-, fysikk- og kjemiundervisning på ungdomsskolen

Emnekode: 2NF5101-2

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen særskilte

Læringsutbytte

For å bli en dyktig lærer i naturfag i grunnskolen trenger du solide naturfagkunnskaper og gode kunnskaper om undervisning og læring i naturfag. Gjennom arbeidet med den pedagogiske tilretteleggingen av naturfaglige emner vil du forstå naturfaglige begreper på en ny og dypere måte.

Ved å bygge videre på det samarbeidet høgskolen har med praksisskolene vil naturfaget bli nært knyttet til praksisfeltet og faget pedagogikk og elevkunnskap. Fordi naturfaget gir studentene erfaring med varierte arbeidsmåter ligger det til rette for å vektlegge tilpasset opplæring og å arbeide med de fem grunnleggende ferdighetene som elevene i grunnskolen skal utvikle; uttrykke seg muntlig og skriftlig, å kunne lese og regne og å kunne bruke digitale verktøy.

I naturfagstudiet følger vi opp og ivaretar høgskolens satsing på det flerkulturelle perspektivet.

Naturfaget vil gi studentene faglig innsikt i miljøutfordringene. Ved gode naturopplevelser og varierte arbeidsmåter ønsker vi å stimulere til naturglede og undring. I studiet legges det vekt på læring med forståelse; det å kjenne gleden ved selv å forstå naturfaglige fenomener er det beste utgangspunktet for å bli en engasjert og god naturfaglærer.

Studenten skal ha tilegnet seg følgende læringsutbytte

KUNNSKAPER

- har kjennskap til vanlige begrunnelser for naturfagets plass i skolen
- har kunnskap om naturvitenskapens metoder og tenkemåter
- har kunnskap om hverdagsforestillinger knyttet til relevant fagstoff
- har oversikt over navn, egenskaper og karakteristiske trekk til noen vanlige arter/grupper av organismer
- forstår hvordan vekselvirkning skjer innen og mellom økosystemets biotiske og abiotiske komponenter
- har innsikt i hvordan økosystemer kan endres over tid, både som resultat av naturlige og menneskeskapte påvirkninger, samt konsekvenser av dette for det biologiske mangfoldet

Høgskolen i Hedmark

- har kjennskap til navn, egenskaper og karakteristiske trekk til vanlige mineraler og bergarter, og til hovedtrekkene i den geologiske utviklingen på jorda
- har kunnskap om navnsetting, oppbygning og egenskaper hos vanlige kjemiske stoffer, og hvordan periodesystemet kan brukes til å forklare dette
- har kunnskap om kjemiske reaksjoner på makro- og mikronivå
- har kjennskap til hvordan energibegrepet kan brukes i beskrivelsen av kjemiske prosesser
- har oversikt over global oppvarming, ozonproblematikk og noen andre miljøutfordringer knyttet til kjemiske stoffers innvirkning på miljøet, samt konsekvenser av disse miljøutfordringene
- har kunnskap om fysiske fenomener på makro og mikronivå knyttet til vann, luft, lyd og lys
- har kunnskap om mekanikk med spesielt fokus på energi og ulike energiformer, og kjenner relevante forsøk og enkle beregninger
- har kjennskap til vanlige værelementer og lokale værphenomener
- har kjennskap til begrepet bærekraftig utvikling og miljøutfordringer knyttet til biologisk mangfold

FERDIGHETER

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning i naturfag
- kan anvende naturfaglige kunnskaper i samtaler med elever om naturen og naturfaglige fenomener
- kan anvende relevant naturfagsutstyr, modeller og praktiske aktiviteter som støtte for elevers læring
- kan anvende varierte undervisningsmetoder inne og ute, som fremmer elevers undring og læring i naturfag
- kan tilrettelegge naturfagundervisning som fremmer alle grunnleggende ferdigheter
- kan vurdere elevenes måloppnåelse med og uten karakter, og begrunne vurderingene
- har strategier for å avdekke og eventuelt endre elevenes hverdagsforestillinger
- kan drøfte problemstillinger i naturfagundervisningen knyttet til tilpasset opplæring og undervisning i et flerkulturelt miljø
- kan bruke resultater fra naturfagdidaktisk forskning i planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning
- kan planlegge, gjennomføre og vurdere teknologi- og designprosjekter med et flerfaglig perspektiv, med problemstillinger knyttet til utnyttelse og overføring av energi
- kan bruke naturfaget som støttefag i tverrfaglige og flerfaglige sammenhenger
- kan bruke naturfag som utgangspunkt for utvikling av elevers kompetanse om bærekraftig utvikling og globale miljøutfordringer

GENERELL KOMPETANSE

- har innsikt i hvordan gjeldende læreplan for grunnskolen kan brukes som utgangspunkt for naturfagundervisning
- har god forståelse av sin egen rolle og praksis som naturfaglærer
- har innsikt i relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger
- kjenner krav til sikkerhet i naturfagundervisningen, og kan anvende disse i undervisningen

Innhold

Naturfaget i skolen – med vekt på ungdomstrinnet

- Naturfag som skole- og vitenskapsfag
- Grunnleggende ferdigheter (lese, skrive, muntlig, regne, digitale) i naturfag
- Tilpasset opplæring i naturfag (varierte arbeidsmåter, gården som læringsarena)
- Vurdering for læring i naturfag
- Planlegging av naturfagundervisning med utgangspunkt i gjeldene planverk
- Naturfagets utfordringer og muligheter i den flerkulturelle skolen
- Spesielle trekk ved naturfaglig språk og sjangre

Fysikk og teknologi&design

- Begrunnelser for teknologi og design i skolen
- Tverrfaglig arbeid med utgangspunkt i naturfag
- Planlegging, gjennomføring og vurdering av teknologi og designprosjekter
- Newtons lover, likevekt og bevegelse
- Mekaniske prinsipper i mekaniske leker
- Potensiell energi og kinetisk energi, arbeid, effekt og virkningsgrad
- Lysets dobbeltnatur
- Det elektromagnetiske spekteret
- Refleksjon, lysbrytning, totalrefleksjon, farger, optikk og hverdagsforestillinger om lys

Kjemi

- Atommodeller, elektronfordeling, periodesystemet
- Grunnstoffenes egenskaper
- Kjemiske bindinger
- Metaller, salter og molekylforbindelser
- Kjemiske reaksjoner
- Oppløsning og utfelling, sammensatte ioner, plantenæringsstoffer og stoffopptak hos planter
- Syrer, baser, pH
- Sikkerhet i kjemilaboratoriet
- Hverdagsforestillinger og læringsvansker i kjemi

Biologi og økologi

- Generell økologi
- Suksesjon
- Cellen, fotosyntese, celleånding
- Kretsløp som eksempel på forholdet mellom biotiske og abiotiske faktorer
- Marine dyregrupper
- Gården som arena for tilpasset opplæring
- Opplæring og undervisning om naturen i et flerkulturelt perspektiv

Organisering og arbeidsformer

Høgskolen i Hedmark

Studiet består av individuelt arbeid, ekskursjoner, lærerledet undervisning, praktisk arbeid ute og inne og veiledning. Fronter blir brukt som læringsplattform.

Ekskursjoner

1. To ekskursjoner til to ulike økosystemer med tydelig eksempel på suksisjon
2. Ekskursjon til et gårdsbruk som tar i mot elever med spesielle behov
3. Ekskursjon til et kyst-økosystem med overnattinger

Praksis

Praksis er en integrert del av fagstudiet. Arbeidet med faget og praksis er knyttet sammen blant annet gjennom praktiske oppgaver som studentene skal forberede på høgskolen og gjennomføre i praksisperioden. Samtidig skal studentenes erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon på seminardager på høgskolen og i trepartsamtaler med studenter, praksislærere og faglærere.

Vi viser til gjeldende *Plan for praksisopplæringen* for detaljert informasjon om fokusområder og innhold i praksisperiodene. For studenten skal undervisningsfaget, pedagogikk og elevkunnskap og praksis utgjøre en helhet. Plan for praksisopplæringen og fagplanene supplerer hverandre.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

For å kunne gå opp til eksamen i emnet må studentene ha levert og fått godkjent:

- Tre digitale tester
- En arbeidsmappe som består av fire oppgaver etter nærmere retningslinjer i undervisningsplanen (to individuelle oppgaver og to gruppeoppgaver). Det vil bli gitt respons underveis fra lærer eller medstudent(er) på oppgavene.
- Obligatorisk fremmøte til undervisning i henhold til undervisningsplanen. Studenten er ansvarlig for at tilstedeværelse registreres.

Vurderingsordning

Individuell praktisk-muntlig eksamen. Temaene gjøres kjent tre uker før eksamensdagen. Eksamen omfatter faglig og fagdidaktisk teori og praktisk arbeid knyttet til ett faglig tema. Forberedelsestid: én time. Hjelpemidler som kan brukes i forberedelsestiden: Alle trykte og skrevne hjelpemidler er tillatt. Instituttets naturfagsamlinger og utstyr er tilgjengelig.

Mappe og praktisk-muntlig eksamen teller hver 25% av endelig karakter i Naturfag 1.

Eksamen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2NF5101-1 Naturfag 1, emne 1: Introduksjon til naturfaget

Emnekode: 2NF5101-1

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen særskilte

Læringsutbytte

For å bli en dyktig lærer i naturfag i grunnskolen trenger du solide naturfagkunnskaper og gode kunnskaper om undervisning og læring i naturfag. Gjennom arbeidet med den pedagogiske tilretteleggingen av naturfaglige emner vil du forstå naturfaglige begreper på en ny og dypere måte.

Ved å bygge videre på det samarbeidet høgskolen har med praksisskolene vil naturfaget bli nært knyttet til praksisfeltet og faget pedagogikk og elevkunnskap. Fordi naturfaget gir studentene erfaring med varierte arbeidsmåter ligger det til rette for å vektlegge tilpasset opplæring og å arbeide med de fem grunnleggende ferdighetene som elevene i grunnskolen skal utvikle; uttrykke seg muntlig og skriftlig, å kunne lese og regne og å kunne bruke digitale verktøy.

I naturfagstudiet følger vi opp og ivaretar høgskolens satsing på det flerkulturelle perspektivet.

Naturfaget vil gi studentene faglig innsikt i miljøutfordringene. Ved gode naturopplevelser og varierte arbeidsmåter ønsker vi å stimulere til naturglede og undring. I studiet legges det vekt på læring med forståelse; det å kjenne gleden ved selv å forstå naturfaglige fenomener er det beste utgangspunktet for å bli en engasjert og god naturfaglærer.

Studenten skal ha tilegnet seg følgende læringsutbytte

KUNNSKAPER

- har kjennskap til vanlige begrunnelser for naturfagets plass i skolen
- har kunnskap om naturvitenskapens metoder og tenkemåter
- har kunnskap om hverdagsforestillinger knyttet til relevant fagstoff
- har oversikt over navn, egenskaper og karakteristiske trekk til noen vanlige arter/grupper av organismer
- forstår hvordan vekselvirkning skjer innen og mellom økosystemets biotiske og abiotiske komponenter
- har innsikt i hvordan økosystemer kan endres over tid, både som resultat av naturlige og menneskeskapte påvirkninger, samt konsekvenser av dette for det biologiske mangfoldet
- har kjennskap til navn, egenskaper og karakteristiske trekk til vanlige mineraler og bergarter, og til hovedtrekkene i den geologiske utviklingen på jorda

Høgskolen i Hedmark

- har kunnskap om navnsetting, oppbygning og egenskaper hos vanlige kjemiske stoffer, og hvordan periodesystemet kan brukes til å forklare dette
- har kunnskap om kjemiske reaksjoner på makro- og mikronivå
- har kjennskap til hvordan energibegrepet kan brukes i beskrivelsen av kjemiske prosesser
- har oversikt over global oppvarming, ozonproblematikk og noen andre miljøutfordringer knyttet til kjemiske stoffers innvirkning på miljøet, samt konsekvenser av disse miljøutfordringene
- har kunnskap om fysiske fenomener på makro og mikronivå knyttet til vann, luft, lyd og lys
- har kunnskap om mekanikk med spesielt fokus på energi og ulike energiformer, og kjenner relevante forsøk og enkle beregninger
- har kjennskap til vanlige værelementer og lokale værphenomener
- har kjennskap til begrepet bærekraftig utvikling og miljøutfordringer knyttet til biologisk mangfold

FERDIGHETER

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning i naturfag
- kan anvende naturfaglige kunnskaper i samtaler med elever om naturen og naturfaglige fenomener
- kan anvende relevant naturfagsutstyr, modeller og praktiske aktiviteter som støtte for elevers læring
- kan anvende varierte undervisningsmetoder inne og ute, som fremmer elevers undring og læring i naturfag
- kan tilrettelegge naturfagundervisning som fremmer alle grunnleggende ferdigheter
- kan vurdere elevenes måloppnåelse med og uten karakter, og begrunne vurderingene
- har strategier for å avdekke og eventuelt endre elevenes hverdagsforestillinger
- kan drøfte problemstillinger i naturfagundervisningen knyttet til tilpasset opplæring og undervisning i et flerkulturelt miljø
- kan bruke resultater fra naturfagdidaktisk forskning i planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning
- kan planlegge, gjennomføre og vurdere teknologi- og designprosjekter med et flerfaglig perspektiv, med problemstillinger knyttet til utnyttelse og overføring av energi
- kan bruke naturfaget som støttefag i tverrfaglige og flerfaglige sammenhenger
- kan bruke naturfag som utgangspunkt for utvikling av elevers kompetanse om bærekraftig utvikling og globale miljøutfordringer

GENERELL KOMPETANSE

- har innsikt i hvordan gjeldende læreplan for grunnskolen kan brukes som utgangspunkt for naturfagundervisning
- har god forståelse av sin egen rolle og praksis som naturfaglærer
- har innsikt i relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger
- kjenner krav til sikkerhet i naturfagundervisningen, og kan anvende disse i undervisningen

Innhold

Naturfaget i skolen – naturfagdidaktikk

Høgskolen i Hedmark

- Begrunnelse for naturfag som skolefag
- Hva er naturfagkompetanse?
- Varierte arbeidsmåter i naturfag
- Elevenes hverdagsforestillinger i naturfag
- Begrepsbygging
- Organisering og tolkning av kunnskapsløftet (LK06)

Naturkunnskap

- Evolusjon og biologisk klassifikasjon. Karakteristiske og økologisk viktige plante- og dyrearter. Bygning, formering, tilpasninger hos moser, sopp, lav, karsporeplanter og virvelløse dyr på land og i ferskvann
- Virveldyrgruppene fisk, amfibier, krypdyr, fugl og pattedyr
 - Geologi (mineraler, bergarter, geologiske prosesser)
 - Kjennetegn ved naturtypene skog, fjell, ferskvann og myr
 - Arbeidsmåter i forbindelse med feltarbeid i naturfag (praktisk bestemmelsesarbeid, bruk av lupen, preparering, bruk terrarier, akvarier, værmålinger, utforskende arbeidsmåte)

Sentrale ideer i fysikk og kjemi

- Læringsprogresjon i forståelsen av stoffer
- Partikkelmodellen som grunnlag for å forstå hva et stoff er, atomer, kjemiske reaksjoner, ulike faser et stoff kan opptre i, faseoverganger, bindinger, trykk, temperatur. Dramatisering av partikkelmodellen. Veksling mellom mikro- og makronivå
- Energi som sentral idé. Energibevaring, energiformer, energikjeder
- Lyd og bølger
- Anvendelse av og sammenheng mellom de sentrale ideene partikkelmodellen og energi for å forstå naturlige og menneskeskapt faktorer som påvirker miljøet på jorda (tolkning av værdata, ozonproblematikk, drivhuseffekt, global oppvarming, energibruk)

Organisering og arbeidsformer

Studiet består av individuelt arbeid, ekskursjoner, lærerledet undervisning, praktisk arbeid ute og inne og veiledning. Fronter blir brukt som læringsplattform.

Ekskursjoner

1. Fire dagers ekskursjon (skog, fjell, ferskvann og myr)
2. Ekskursjon for å studere uteskole i praksis
3. Geologiekskursjon
4. Ekskursjon til energisenter

Praksis

Praksis er en integrert del av fagstudiet. Arbeidet med faget og praksis er knyttet sammen blant annet gjennom praktiske oppgaver som studentene skal forberede på høgskolen og gjennomføre i praksisperioden. Samtidig skal studentenes erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og

fagdidaktisk refleksjon på seminardager på høgskolen og i trepartsamtaler med studenter, praksislærere og faglærere.

Vi viser til gjeldende *Plan for praksisopplæringen* for detaljert informasjon om fokusområder og innhold i praksisperiodene. For studenten skal undervisningsfaget, pedagogikk og elevkunnskap og praksis utgjøre en helhet. Plan for praksisopplæringen og fagplanene supplerer hverandre.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

For å kunne gå opp til eksamen i emnet må studentene ha levert og fått godkjent :

- Tre digitale tester
- En arbeidsmappe som består av fire oppgaver etter nærmere retningslinjer i undervisningsplanen (to individuelle oppgaver og to gruppeoppgaver). Det vil bli gitt respons underveis fra lærer eller medstudent(er) på oppgavene.

Obligatorisk fremmøte til undervisning i henhold til undervisningsplanen. Studenten er ansvarlig for at tilstedeværelse registreres.

Vurderingsordning

Vurdering av innleveringsmappe bestående av to arbeider. Ett arbeid velges av studenten og ett arbeid trekkes.

Eksamen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Dette emnet teller 50 % av endelig karakter i Naturfag 1.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap